

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 50.

ΤΟΜΟΣ Β'.

10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1893.

ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΠΤΟΧΕΙΑ κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΠΙΘΕΒΑΙΩΤΙΚΑ.

Γράμμα φιλοτιμίας τῷ ρύτορι Ἀλεξάνδρῳ.

Ἐν τῇ σελίδι 922 καθόλου λόγον ἐποισάμην περὶ τινων ἀμοιβῶν, ἃς ἐχορήγει τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐν αὐτῷ, ἢ τοὺς διδασκάλους τῆς πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας, οὓς ἐτήμα διὰ τινος ἐκκλησιαστικοῦ ὀφειλῆν. Τὸ κατωτέρω γράμμα τοῦ πατριάρχου Θεοδοσίου τοῦ Μαριδάκη διδωσὶν ἰδέαν τινὰ τῶν ἀμοιβῶν τούτων. Ὡς τοῖς γραμματεῦσιν, οὕτω καὶ τοῖς ἀξιωματικοῖς (ὀψιφικαλοῖς) τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς ἐδίδετο, πλὴν τοῦ λιτοῦ μηνιαίου μισθοῦ, ὃν ἀπελάμβανον ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ταμείου, καὶ τὸ πρὸς τὸ ταμεῖον τοῦτο ἐτήσιον χορήγημα μιᾶς τῶν ἐκκλησιῶν τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἢ τινος ἐπαρχίας τῶν ὑπὸ τὸν οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον. Οὕτω δὲ δύναται τις ἵνα εἰκάσῃ ὅτι καὶ τοῖς διδασκάλοις ἦσαν τεταγμένοι ἑστακτοὶ τινες ἄμοιβαι, ἵται καὶ αὗται, καὶ ὅτι τὸ πατριαρχικὸν γράμμα τοῦ 1729 τὸ ἀπαγορεύσαν ταύτας ἢ δυσκόλως ἐληργήθη, ἢ, τὸ κυριώτερον, ἐφαρμόσθην καθ' ἃ ἐξετάσθη ἐπὶ περιέπεσε ταχέως εἰς λήθην· διότι μισθὸς ἀεὶ δὲν 30 καὶ 40 σημερινῶν φράγκων ἀπορὸν μοι φαίνεται πῶς ἰδύνατο ἵνα διατρέψῃ τὸν διδασκάλον· ἀναφέρονται δ' ἐνίοτε διδασκαλοὶ τινες ἱερεῖς ἢ μοναχοί, οἵτινες θνήσκοντες καθωσίουν ἐλάχιστά τινα κληροδοτήματα σχολείοις ἢ ναοῖς, ἀδύνατον δὲ δι' αὐτοὺς ἀντιμισθίας καὶ μόνης ταύτης ἵνα περιδύσῃ τις χίλις ἢ δισχίλια φράγκα· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἦσαν μοναχοί· πῶς δ' ἰδύνατο ἵνα κληροδοτήσῃ τοιοῦτο ποσὸν ὁ διδασκαλὸς ὁ διατρέφων τέκνα καὶ αὐξων;

Ὅπου βλέπομεν λιτότητα μισθοῦ, δεόν ἐκεῖ ἡ ἀποδεχόμεθα ἀπολαύς τινος ἰδίας, πρὸς συντήρησιν τοῦ διδασκάλου καὶ τοῦ ὑπαλλήλου. Ἡ μελέτη τῶν ἀρχαιοτέρων μνημείων τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, περὶ ὧν ἰδίαν ἐκδίδωμι πραγματεῖαν προσεχῶς, συνδημιουργομένην ἑτέροις τισὶν ἐν τοῖς Ἀναλέκτοις Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, πολλὰ γνωρίζει ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου τοῖς φιλόστοιχον ἐν γένει, καὶ πλοῦτον εἰδήσεων τὸ πρῶτον κοινὸν αὐτοῖς καθιστάσα, καὶ τινα μὴ ἐπακριδῶς ἐγνωσμένα διδάσκεινίζουσα. Τὸ γράμμα τοῦ πατριάρχου Θεοδοσίου ἐστὶ τοῦτο, μεταγραφὴν ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ κώδικος τοῦ ναοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Σούδας (Ἐγρί-καπὶ τῆς πόλεως ἡμῶν). Μ. Ι. Γ.

Θεοδόσιος Ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

+ Τούς ἐπὶ λόγῳ καὶ παιδείᾳ παρευδοκίμοινας, καὶ τὴν χάριν ἅμα οὐκ ἀσυντελή, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλιστα συντελοῦσαν ὁσμήραι παρεχομένους τοῖς ἐκκλησιαστικαῖς πράγμασι, τῶν κατ' ἄξιν ἀμοιβῶν καὶ εὐεργεσιῶν ἀξιοῦσθαι, παραμυθεῖσθαι τε καὶ περιθάλπεισθαι, καὶ τῶν δεόντων ἀείποτε παραπολαβεῖν, πρέπον ἅμα καὶ δικαίον ὁμολογουμένως ὑπάρχει· τούτου γὰρ ὡς οὕτως ἔχοντος, καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ εὐδοσίᾳ συντείνοντος, ἐμέλησε δὴ μέλιστα τοῖς πάλαι πατὴρ διαπρέψασιν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἐκκλησίας περιδῶν πνευματικοῖς προστόταις καὶ ποιμενάρχαις, οἱ γὰρ πάντοτε δωρεαῖς ἀμειβεσθαι τοὺς συντελοῦντας ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ὑπουργίαις, καὶ ἀναλόγως ἐκαστῇ τῇ χορηγίᾳ ἐπιμετρεῖν καὶ ἐπιβάλλειν ἐσπούδασαν· οὐ γὰρ ὥσπερ οἱ ἐξισάζοντες καὶ διορθοῦντες ἐν τοῖς συναλλάγμασιν, οὕτω καὶ οἱ διανέμειν καὶ χορηγεῖν ὁρῶς τεταγμένοι τοῦ ἱεροῦ στοχαστικοὶ ἔσονται ἐπὶ μηδενὶ παραγκλίνοντες,

ἀλλὰ πρὸς ἄλλαν μᾶλλον ἐπιδόντες, καὶ γεωμετρικῇ ἀναλογίᾳ χρῆσάμενοι, ἐπιστημονικῶς ἡμᾶς καὶ δικαίως ἐπιχορηγήσουσι, τοσούτω δὲ μᾶλλον οἱ ἐκκλησιαστικοί, ὅσοι καὶ πλεοναυτοὶ τοῦ δικαίου καὶ πρέποντος λόγου εἰσποτα γίνονται. Ἐν γοῦν τῷ εὐαγγελίῳ κλήρω τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου ἀποστολικοῦ, πατριαρχικοῦ, καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, [δ] φασι, παρεξεταζόμενος ὁ ἐντιμώτατος καὶ λογιώτατος ρήτωρ κύριος Ἀλέξανδρος, υἱὸς κατὰ Πνεῦμα ἀγαπητὸς τῆς ἡμῶν μετριότητος, εὐπαιδευτὸς τε καὶ ἡθῶν κοσμιότητι διαπρέπων, καὶ ἀπολύτως φερεπονίᾳ φερόμενος, οὐ παύεται συντελεῖν πρὸς τὰς καθ' ἡμέραν χρεῖας τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἅτε δὴ περὶ τε συγγραφήν τῶν περὶ διαφορῶν ἐκκλησιαστικῶν υποθέσεων ἐκτιθεμένων συνοδικῶν γραμμάτων καὶ ὑπομνημάτων, εἰ πέρ τις ἄλλος, εὐφυῶς ἔχων ἐν τε νομικοῖς καὶ κανονικοῖς δόγμασιν ἐνησκημένος, καὶ δὴ καὶ πρὸς τὰς ἐξω χρεῖας οὐκ ἀσυντελὲς ὑπάρχων, ἀλλ' ὡς εἰπεῖν ἀμφοτεροδέξιος, καὶ χρήσιμος καὶ ἀναγκαῖος ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἐκδουλεύσεσι, καὶ μὴν οὔτε τῷ χρόνῳ οὔτε τῷ προσεδρεύειν οὐκ εἶχεν ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ὑποψηφαῖς, ὅθεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ περὶ ἡμᾶς ἐρωτάτοισι συνάδελφοι ἀρχιερεῖς, ἡκιστα πρέπον ἡγοούμενοι τῶν πρὸς ἄλλαν ἀμοιβῶν καθυστρέψασθαι, καὶ ταῦτα συντελοῦντα τῇ Ἐκκλησίᾳ καθ' ἑκάστην εἰδότες, εὐλογον καὶ δικαίον ἀπεφνημένον, ὁμοφώνῳ ψήφῳ, καὶ δέον ἐκρίναμεν. διηνεκὴ τινὰ χορηγίαν αὐτῷ ἐπιχορηγήσαι, τάξασθαι τε καὶ διορίσαι ἀμετακινήτως, ἅμα μὲν πρὸς ἀμοιβὴν τῶν συνεχῶν αὐτοῦ καμμάτων, ἅμα δὲ πρὸς παραμυθίαν αὐτοῦ καὶ περιθάλψιν, οὐ μᾶλλον γὰρ ἐπαίρει καὶ παραθῆγει τὸ προθύμιον ἐν δέοντι γενομένη χάρις, ἢ τούναντίον ἀμείβειν καὶ ἀμαυρεῖ, καὶ πολλάκις ἀνθέλκει καὶ ἀντισπᾶ, καὶ ἀποδυσπετεῖν ἡδὴ παρασκευάζει. Καὶ δὴ, κοινῇ καὶ ὁμοφώνῳ γνώμῃ τῶν περὶ ἡμᾶς ἐρωτάτων συναδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων, καὶ δὴ καὶ συναινέσει τῶν εὐγενοστάτων ἀρχόντων καὶ ἑπιτρόπων τοῦ Κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐπιλοτιμησάμεθα τῇ αὐτοῦ λογιότητι τὸ κατ' ἔτος ἡδὴ ταχθεὶν ἐμβαστοικόν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ὑπεραγίας Διοσηνῆς ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Σούδας, ὑπάρχον γρόσια διακόσια πεντήκοντα, ἅτινα τούντεῖθεν ἔχει καρποῦσθαι καὶ νέμεσθαι κατ' ἔτος ἐφ' ἑξήκοντος ζωῆς αὐτοῦ ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάτως, εἰς ἀμοιβὴν τῶν συνεχῶν καμμάτων, καὶ παραμυθίαν αὐτοῦ, ὡς ἐφημεν, ἐπὶ τοιούτῳ προσδιορισμῷ, τοῦ δίδοσθαι εἰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ τὸ τοῦ ἐλευσομένου ἔτους ἐμβαστοικοχάρτιον. Διὸ γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος, ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἐρωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα, τοῦ γεγονότος ἡδὴ κοινῇ γνώμῃ διορισμοῦ τοῦ ἐμβαστοικοχάρτιου τῆς ρηθείας ἐκκλησίας τῆς Ὑπεραγίας Διοσηνῆς ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Σούδας ἀμετακινήτου καὶ ἀδιασίστου μένοντος, ἔχῃ ὁ διαληφθεὶς λογιώτατος ρήτωρ κύριος Ἀλέξανδρος καρποῦσθαι καὶ νέμεσθαι τὸ διδόμενον κατ' ἔτος ἐμβαστοικόν παρὰ τῆς ρηθείας ἐκκλησίας, ἥτοι τὰ διακόσια πεντήκοντα γρόσια, ἐφ' ὅρου

ζωῆς αὐτοῦ ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάτως, εἰς ἀμοιβὴν τῶν δουλεύσεων αὐτοῦ, καὶ παραμυθίαν, μηδενὸς ποτε τολμήσαντος ἀφαιεῖσθαι παρ' αὐτοῦ τὸ εἰρημένον ἐμβαστοικοχάρτιον καὶ ἀνατρέψαι τὴν γενομένην ταύτην κοινὴν καὶ συνοδικὴν ἡμῶν ἀπόφασιν, ἐν βάρει ἀργίας καὶ αὐτοῦ ἀφορισμοῦ τοῦ ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος. Ὅθεν εἰς ἐνδειξὴν καὶ ἀσφάλειαν τῆς γνώμης καὶ ψήφου κοινῇ φιλοτιμίας ταύτης ἐγένετο τὸ παρὸν ἡμετέρον πατριαρχικὸν συνοδικὸν εὐεργετήριον γράμμα, καὶ ἐδόθη τῷ ρηθέντι λογιωτάτῳ ρήτορι κύριῳ Ἀλεξάνδρῳ.

α ψ ε θ.

Γράμμα καθορίζον τοὺς μνηναίους μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸν πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν τοῦτον ὅμον μετέγραψα ἐκ πατριαρχικοῦ κώδικος, ἀκριβῶς εἰς ἑμπέδωσιν ὧν εἶπον ἄνω, προσλογίζων ἐν τῷ γράμματι τοῦ Θεοδοσίου. Καθορίζονται διὰ τούτου τοῦ γράμματος οἱ μνηναῖοι μισθοὶ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς.

Ὡς ὁ ἀναγνώστης παρατηρεῖ, τοῦτοίς ἐχορηγοῦντο καὶ χρηματικὰ τινὰ δῶρα δις τοῦ ἔτους, ἐτι δὲ καὶ πᾶσα τινὰ ὑπὸ τῶν νεωστὶ χειροτονουμένων ἀρχιερέων, οἵτινες ἵσαν διρησμένοι εἰς τρεῖς τάξεις, καὶ κατ' ἕτος ἐβίδον ἐπὶ τῷ διορισμῷ αὐτῶν πόσόν τι, ὅπερ ὁρίζει σημεῖωσις ἐπίσημος, ἐν ἀρχαῖς τοῦ αἰῶνος γεγραμμένη, ἣν μεταγράψας ἐκ πατριαρχικοῦ κώδικος ἐξέδωκα ἐν σελίδι 200 τῶν ἐμῶν «Χρονικῶν τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου καὶ τοῦ γασφί» ἐνθα ἐξέδωκα ὡσαύτως καὶ σημεῖωσιν τῆς εἰς τρεῖς τάξεις διαιρέσεως τῶν μητροπολιτῶν τῶν ὑποκειμένων εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 199). Μετὰ ταῦτα δ' ὁ δεδασμ. μητροπολίτης Ἀμασειας κ. Ἀνθίμος Ἀλεξούδης ἐπεμψέ μοι σημεῖωσιν ἐτέραν διάφορον τῆς ἐκδοθείσης ὑπ' ἐμοῦ, τῆς καὶ αὐθεντικῆς τῆς νεωτέρας ταύτης σημεῖωσος γεννιέται χρῆσις ἐν ἀρθρῷ μου προσθεῖ, ἐπὶ θύματος συναφούς.

Ἰδού καὶ τὸ γράμμα τοῦ πατριάρχου Χρυσοστόμου τοῦ ἀπὸ Σοφῶν:

Μ. Ι. Γ.

Χρυσοστόμος ἐλὼ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Περί φυλακῆς καὶ συντηρήσεως τοῦ δικαίου καὶ τῆς εὐνομίας καὶ εὐταξίας τῶν καθηκόντων κληρικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῇ καταβάλλεται πρόνοια. Σκοπὸς γὰρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ βλάσις ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁρισμὸν τινὰ θέσθαι καὶ τάξιν ἐπὶ τοῖς δικαιώμασι τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργῶν, καὶ κατασφαλίσαι τὰ καθήκοντα ἐκάστω ἐκ τοῦ ἐπιπόνου αὐτῶν ἔργου, ὅπως, διαφυλαττομένης κοινῆς εὐταξίας, ἀριονείως καρπῶνται τῶν δικαίων αὐτῶν. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ κατὰ διαφορὰν καιρῶν συνέβαινον πολλάκις διαφοραὶ καὶ φιλονεικίαι καὶ δυσαρτέκται περὶ τῶν ἀποδιδόμενων τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὑπουργοῖς μισθῶν, καὶ ἄλλων νενομισμένων αὐτοῖς ἀνέκαθεν δικαιωμάτων ἀπὸ τε τοῦ Κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς

τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἀπὸ τῶν νεοχειροτονητῶν καὶ μετατιθεμένων εἰς ἐπαρχίας ἁγίων ἀρχιερέων καὶ ἐνεκεν τούτων παρεῖχοντο αἰτίαι τῇ Ἐκκλησίᾳ πράγματα, μὴ ὄντων βεβαίως τεταγμένων καὶ κεκυρωμένων τῶν δικαίων αὐτῶν, τούτου ἐνεκα, ἵνα ἀρῇ ἐκ μέσου πᾶσα φιλονεικία καὶ ἔρις καὶ ἀμφισβήτησις περὶ τούτων καὶ δυσαρτέκται, σιέφως γενομένης συνοδικῆς, ἀπεφάνθη κοινῇ γνώμῃ, ὅπως ταχθέντα διορισθῶσιν ἐκάστω τὰ δίκαια διὰ τοῦ παρόντος συνοδικοῦ ὅμον, καὶ ἀποδιδῶνται εὐτάκτως καὶ μετὰ τῆς προσήκουστος τῶν λαμβανόντων εὐχεστῆσεως. Καὶ δὴ, γράφοντες, ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἐρωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα οἱ ἀνέκαθεν τεταγμένοι καὶ ἡδὴ προσδιορισθέντες μισθοὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργῶν καὶ τὰ λοιπὰ αὐτῶν νενομισμένα δικαιώματα ὑπὸ τε τοῦ Κοινοῦ καὶ τῶν ἁγίων ἀρχιερέων ἀποδιδῶνται αὐτοῖς κατὰ τὸν ἐξῆς διορισμὸν: ἥτοι τῷ μὲν λογιωτάτῳ κατὰ καιρὸν γραμματικῷ τοῦ τε ἡδὴ καὶ αἰ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον διέποντος παναγιωτάτου πατριάρχου δίδωται μισθὸς ἀπὸ τοῦ Κοινοῦ γρόσια διακόσια πεντήκοντα κατὰ μῆνα· λόγῳ δὲ τῆς ἀνέκαθεν τεταγμένης φιλοδοξίας κατὰ τὸ ἅγιον Πάσχα καὶ τὴν Χριστοῦ θείαν γεννήσιν τῷ αὐτῷ γρόσιον τετρακόσια, δηλονότι διακόσια τὸ Πάσχα καὶ διακόσια τὴν Χριστοῦ γεννήσιν· παρὰ δὲ τῶν νεοχειροτονουμένων καὶ μετατιθεμένων ἁγίων ἀρχιερέων δίδωται αὐτῷ ἐνεκα τῶν ἀποδεικτικῶν καὶ τῆς εἰδήσεως συνοδικῶν γραμμάτων ἀπὸ μὲν τῆς Α' τάξεως γρόσια ἑκατὸν ἀπὸ δὲ τῆς Β' καὶ Γ' τάξεως ἀνὰ ἐβδομήκοντα· περὶ δὲ τῶν χειροτονημένων καὶ γραφομένων ἐπιστολῶν καὶ λοιπῶν γραμμάτων, τοῦτο παραλειπούμενον ἐλεύθερον μένει εἰς τὴν εὐδίακτον ἀγαθὴν προαίρεσιν τῶν λαμβανόντων αὐτὰ σεβασμιῶν ἐφόρων, ὅπως φιλοδοροῦντες ἀναπαύσει τὸν εἰς τὴν γραφὴν αὐτῶν προθύμως κοπιῶντα γραμματικόν· τοῖς δὲ λογιωτάτοις τοῦ Κοινοῦ δυσὶ γραμματικοῖς, ἀποδιδῶνται ὡσαύτως μισθὸς ἀπὸ τοῦ Κοινοῦ ἀνὰ γρόσια διακόσια πεντήκοντα ἐκάστω κατὰ μῆνα, κατὰ δὲ τὴν ἐορτὴν τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως καὶ τοῦ ἁγίου Πάσχα ἀνὰ γρόσια τετρακόσια ἐκάστω, δηλαδή ἀνὰ διακόσια τὸ Πάσχα καὶ ἀνὰ διακόσια ἐκάστω τὴν Χριστοῦ γεννήσιν· παρὰ δὲ τῶν ἁγίων ἀρχιερέων δίδωται αὐτοῖς, ὡς κοπιᾶζουσιν ἐκ μὲν τῆς Α' τάξεως γρόσια ἑκατὸν, ἀνὰ πεντήκοντα ἐκάστω ἀπὸ δὲ τῆς Β' καὶ Γ' τάξεως γρόσια ἐβδομήκοντα πέντε, ἀνὰ 37 1/2 ἐκάστω ὡσαύτως καὶ τῷ κατὰ καιρὸν κατασκευαστῇ τοῦ φει πατριαρχεῦντος ἀποδιδῶνται μισθὸς μὲν γρόσια διακόσια πεντήκοντα ἐκάστου μηνός, κατὰ Πάσχα δὲ καὶ τὴν Χριστοῦ γεννήσιν γρόσια τετρακόσια, δηλαδή διακόσια τὸ Πάσχα καὶ διακόσια τὴν Χριστοῦ γεννήσιν· ἐτι δὲ καὶ πάντα τὰ ἐμπίπτοντα αὐτῷ τυχερὰ εἰσοδήματα τῷ δὲ κλητῇ τοῦ κατὰ καιρὸν πατριαρχεῦντος ἀποδιδῶνται μισθὸς μὲν γρόσια τετρακόσια ἐκάστου μηνός, κατὰ δὲ τὸ ἅγιον Πάσχα καὶ τὴν θείαν τοῦ Χριστοῦ γεννήσιν γρόσια τετρακόσια, ἥτοι διακόσια τὸ Πάσχα καὶ διακόσια κατὰ τὴν Χριστοῦ γεννήσιν· ἐπὶ συνήθει

μὲν τοι τοιαύτη, τοῦ μὴ γίνεσθαι ἐν αὐτοῖς τοῦ λοιποῦ προσθήκην τινὰ ἢ ἐλάττωσιν καὶ ἀφαιρέσιν τῶν τεταγμένων ἐν τῷ παρόντι δικαιωμάτων αὐτῶν. Ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ τὰ γραφόμενα παρὰ τῶν λογιωτάτων κληρικῶν αὐλικῶν γράμματα, ὁμολογίαι, συμφωνητικὰ, ἐξοφλητικὰ, συγχωρητικὰ, ἀφοριστικὰ, καὶ ἄλλα διαφόρου εἵδους γράμματα, ἀνατίθενται εἰς τὴν ἐπιτησίαν καὶ διατίτησιν τοῦ μεγάλου Ἀρχιδιακόνου, ὅστις ὀφείλει φρονίμως καὶ εὐσυνειδήτως ἐπιστατεῖν, διερευνᾶν τε ἀκριβῶς τὰς ὑποθέσεις, καὶ προσδιορίζειν τὰ ἔξοδα αὐτῶν ἀναλόγως τῆς ποιότητος καὶ ποσότητος τῶν ὑποθέσεων καὶ τῆς δυνάμεως τῶν υποκειμένων, ἀνευ δὲ τῆς τοιαύτης ἐρεύνης καὶ εἰδήσεως αὐτοῦ καὶ τοῦ προσδιορισμοῦ, μήτε γράφειν τοὺς κληρικούς, μήτε αὐτὸν δέχεσθαι γράμματα παρ' αὐτῶν. Ταῦτα μὲν οὖν τέτακται συνοδικῶς πρὸς διαλύσιν καὶ τελείαν ἀνατροπὴν τῶν ἐπισυμβαίνοντων διχονοιῶν, ἀταξιῶν τε καὶ δυσαρτεκτιῶν, καὶ πρὸς ἐντελὴ διαφύλαξιν τῆς κοινῆς ἀρμοῖας καὶ εὐταξίας τῶν αὐλικῶν. Ὅθεν εἰς ἐνδειξὴν ἐγένετο καὶ ὁ παρὸν ἡμετέρος πατριαρχικὸς καὶ συνοδικὸς ὅμος, καταστρωθεὶς καὶ τῷ ἱερῷ Κώδικι τοῦ Κοινοῦ εἰς διηνεκὴν παράστασιν.

Α Ω Κ Σ'. Νοεμβρίου α'.

- † Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἀποφαινόμενος
- † Ὁ Ἐφέσου Μακάριος
- † Ὁ Ἡρακλείας Ἰγνάτιος
- † Ὁ Νικομηδείας Πανάργιος
- † Ὁ Χαλκηδόνος Ζαχαρίας
- † Ὁ Δέρκων Νικηφόρος
- † Ὁ Ἀμασειας Διονύσιος
- † Ὁ Νέων Πατρῶν Δοδίδεος.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ τῶν διδομένων εἰς ἐκκλησίας καὶ μονὰς ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ χορηγούμενα εἰς τὰ σχολεῖα κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας κεισθῶσαν τὰ ἐξῆς ὀλίγα, ἅτινα γράφει διδάσκαλος τοῦ γένους ἐπιφανής, Ἰωσήπος ὁ Μοισιῶδης ἐν τῇ τῷ 1780 ἐκδοθείσῃ «Ἀπολογία» αὐτοῦ, ἀναφερόμενος εἰς ὅσα εἶπον ἐν σελ. 803 5. α'. 5. 17 — 21 περὶ τῶν μετὰ τὸν 16 αἰῶνα χρόνων. «Ἡμεῖς (λέγει ὁ Μοισιῶδης, σελ. 32 — 33 ἐν ὑποσημειώσει) πρὸς ταῖς λοιπαῖς ἀτυχίαις, καθὼς λέγω καὶ ἀλλαχοῦ, ἔχομεν καὶ ταύτην, ὅτι γὰρ μὴ ἔχομεν τὰ βιβλία τὰ ἀναγκαίως συντείνοντα τῇ καλλιέργειᾳ τῶν ἡμετέρων νέων. Ἐνὶ τὰ περιττὰ ἱερὰ σήπονται ἐν τοῖς βημатарίοις, ὡς λέγουσι, τῶν μοναστηρίων, ἐνὶ τὰ βουνα τοῦ Ἀθῶνος ἐγείμην πάντα ἀπὸ παλαιῶν πολυτελῶν, τὰ δύστηνα ἡμέτερα σχολεῖα σπαιρίζουσι καὶ ἀπὸ αὐτῶν τῶν ἀναγκαίων βιβλίων. Οὐτε λέγω ἐγὼ πῶς εἶναι ἀμελητέα τὰ ἱερὰ μοναστήρια, ὅπου ἐκτενῶς ἐντείνονται αἱ δεήσεις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ κόσμου ἀπλῶς. Ἐγὼ λέγω πῶς, ἐπειδὴ

ὡς τὴν τερπνοτάτην ψυχαγωγίαν διὰ τὸ καταπιεστικὸν πνεῦμα. «Τὸ πνεῦμα, ἔγραφε, δὲν ἀνακουφίζεται κάλλιον ἢ ἐν ταῖς οικείαις διαλέξεσι τῶν συμποσιαζόντων». Ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων τὰ συμποσία διετέλουν τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα, καθόσον αὐτοὶ οὗτοι οἱ ὑπέρτατοι ἄρχοντες ἡσμένον νὰ διαπρέπωσιν ἐν σοφαίς συζητήσεσι καὶ νὰ δρέπωσιν εὐχερεῖς φιλολογικούς θριάμβους ἀπέναντι ἀντιπάλων ἐκ συνεφῆς προνοίας ἐν αὐτοῖς ἡττωμένων. Ἀνεπαίδωτος αἱ διαλέξεις αὗται τοσαύτην σὺν τῷ χρόνῳ προσέλαβον σπουδαιότητα, ὥστε καὶ ἡ διδάσκαλος αὐτῶν καὶ οἱ κανόνες ἄλλοι τῶν ἐλαχίστων λεπιτομερειῶν εἶχον καθορισθῆ. Κατὰ τὰ συμποσία ἐωρτάζοντο πομπωδὲς θρησκευτικαὶ ἢ πολιτικαὶ ἀμφιστηρίδες. Ὁ Πλούταρχος εὐαρέστως ἐβόλτα εἰς τὰς ὁμιλίαις ταύτας δραστήμιος ἐν αὐταῖς τῆς εὐκαιρίας πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν αὐτοῦ προσόντων· ἦν ἐν τούτοις σοφωδέστερος ἢ ὥστε νὰ ἐπιδιώκῃ τῆς ἰδίας φιλαυτίας τὴν ἱκανοποίησιν, ἀπεμάκρυνε τὸ ἐπ' αὐτῷ πᾶν ὑποπτον ἐπεισόδιον καὶ ἐπιτηδείας ἐνεθρόνισε τὴν φιλοσοφίαν ὡς ἀξίαν νὰ πρυτανεύῃ ἐν πύθῃ συζητήσεως.

Μετὰ τὴν πρώτην ταύτην ἐπισκόπην τῆς νεότητος τοῦ Πλουτάρχου καὶ πρὶν ἐπανέλθωμεν ἐτι μετ' αὐτοῦ εἰς Χαιρώνειαν ἐνθα θέλομεν αὐτὸν μετὰ μικρὸν ἐπανεύρει, εὐχερῶς δυνάμεθα νὰ διαγνώμεν ἐν αὐτῷ ὡς ἐν παντὶ πραγματικῆς ἀξίας εὐμοιροῦντι ἀνθρώπῳ πρῶτον τινὰ κλῆσιν δραστηρίαν καὶ καρτερικὴν. Εἰς τὴν ἐμφύτων τάδιν προσέθηκεν ὁ Πλούταρχος καὶ τὰ ῥήματα τῆς κτηδείας πολυμαθείας. Ὅσα δὲ ἐνὸς εὐγεγῆς καὶ εὐτολμῶν ἐστὶ τὸ σθένος τοῦ ταρταίνει τὰς ψυχάς, τόσα δὲ ἐτέρου ὁρμαίνει εἰς αἱ ψυχολογικὰ γνῶσεις, καθ' ἃς ἐπιδιώκει τοῦ σκοποῦ ταύτου τὴν ἐκπλήρωσιν. Ὁ πρὸς τοιοῦτον ἀποβλέπων τέλος δύναται εἰς οὐκ ὀλίγα νὰ περιπέσῃ σφάλματα. Τούτων τὸ κοινότερον ἔγκειται εἰς τὴν ἀπόπειραν τοῦ νὰ θεμελιώσῃ τις τὴν ἠθικὴν ἐπὶ μίᾳ καὶ μόνης ἐκ τῶν πολλῶν αὐτῆς βάσεων καὶ τὴν πνευματικὴν θεραπείαν νὰ στηρίξῃ εἰς φυσιολογίαν ἀτελή. Πρὸς κατανόσιν τούτου ἀρκεῖ νὰ ἐπισκοπήσῃ τις τὰ ἀναμώφωτα ὄνειροπολήματα, τῶν παλαιῶν καὶ τῶν νεωτέρων ἐλλειπνῶν τῆς ἀνθρωπότητος ἡλίων. Τούτων οἱ μὲν φαντάζονται ὅτι μία καὶ μόνη τὴν κοινωνίαν μαστίζει νόσος, ἡ ἀγνοία καὶ σὺμπεραίνουσιν ὅτι ἐνιαῖον εἶνε καὶ τὸ πρὸς θεραπείαν αὐτῆς φάρμακον, ἡ παιδείας καὶ εἰς ταύτην ἀποκλειστικῶς προσήλουνται τὴν ἐν μέρει ἄλλως τε ἀληθεύουσαν σκέψιν πεπεισμένοι ὅτι τῆς ἐπιστήμης ἀφθόγως διοχετευομένης θὰ βλαστήσῃ καὶ θὰ καρποφορήσῃ πᾶσαι αἱ ἀρεταί. Ἀπομονοῦσιν ὅτι ἡ παιδείας ἀπευθύνεται εἰς τὸ πνεῦμα μόνον καὶ ὅτι μετὰ τὸν φωτισμὸν τούτου ὑπολείπεται ἐπὶ τῆς θελήσεως ἐνίσχυσις καὶ τῶν ὁρέξεων ἡ ὑποταγή. Ἄλλοι ἐν πεποιθήσει ἔχοντες ὅτι τὴν γεννητοῦν κοινωνίαν μόνη νῆα δύναται νὰ ζωπιρρήσῃ πᾶσι. Ἄλλ' ὁ Πλούταρχος ἀκμάδως πρὸ 1800 περίπου ἔτι ἐν ἐποχῇ ἐπ' ἰσῆς ἠθικῆς κρίσεως δὲν ἔνεσθόνα εἰς ὁδὸν τῶν ὑπερβολῶν τούτων περιέπεσε, καὶ τοὶ παρόμοιοι πλάγαι δὲν ἦσαν ἀγνωστοί. Ἐν τῇ θρησκείᾳ τῶν τῆς ψυχῆς νόσων οἱ προκείμενοι αὐτοῦ κατέφευγον εἰς τὴν ἀφαίμαξιν ἢ εἰς σοφωδὲς ἔγχει-

ρίδας· νῦν μὲν κατεδίδασκον εἰς ἀκροστίαν ἐν τῶν σπουδαίων ἐπὶ παραδείγματι ἢ τοῦ λογικοῦ· νῦν δὲ ἀπεστέγονον αὐτὸν τὴν τῶν εὐγενῶν παθῶν ὁρμήν, ἥτις κατέχει ἐν τῇ ψυχῇ τὴν αὐτὴν σημασίαν, ἢ ἐν τῷ αἵματι ἢ τοῦ αἵματος θερμῇ. Ὁ Πλούταρχος ἀποστέγει τοὺς ἀκρωτηριασμούς τούτους τῆς ἠθικῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως, οὐδὲ ἀνέχεται τὴν βλάβην τῆς ἀρμονικῆς ἐνότητος τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ ἱκανοτήτων. Εἰς τοὺς μὴ ἀποδεχομένους τὸ αὐτεξούσιον ὑπομνήσκει ὅτι αὐτὴ αὐτὴ ἡ ψυχὴ εὐτελίζεται ἀποστερουμένη τούτου· τοῖς δὲ ὁπαδοῖς τοῦ πεπωμένου ὑπομνήσκει τὰ ἔξισ. Ἄν εἰς τὴν τύχην ἀποδῶμεν τὰς τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς σωφροσύνης πράξεις, εἰς αὐτὴν ὡσαύτως ἀποδοτέα καὶ ἡ κλοπῇ, ἡ ληστεία καὶ ἡ ἀκολασία. Τὴν δὲ πλάνην τῶν στωϊκῶν, οἵτινες καταδικάζουσι πᾶν τὰ ζωηρὰ πάθος λησμονοῦντες ὅτι κλείεται οὕτω ἡ πηγὴ τοῦ εὐγενοῦς ἐνδοδιασμοῦ καὶ τῆς ἡρωικότητος κεραυνοδολεῖ διὰ τῆς βραχείας, ἀλλὰ πολυστηνάντου φράσεως «ὁ φοβούμενος μὴ μεθυσθῇ δὲν χρεῖ, ἀλλὰ κερνᾷ τὸν οἶνον ὕδατι». Πρὸς δὲ τοὺς ἐπικουρούς ὧν ἡ διδασκαλία παρὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς, ἦγεν εὐθὺς εἰς χυδαῖον ὕλισμόν προσνήθη ἰδὼς τραχύτερον τοῦ δέοντος, ἀλλ' εἶχε δικαίον ν' ἀφαιρῇ ἀπ' αὐτῶν τὸ προσωπεῖον. Ἐδικαίωτο ν' ἀποδείξῃ ὀπισθεν τοῦ Ἐπικουροῦ τὸν ὁδεγὸν αὐτοῦ μαθητὴν Μητροδότῳ, ὅστις ἀσυστόλως ἐδίδασκε τὰς ὕλικότητας τῶν ἀρχῶν. Ἀμειλικτος πολέμιος τοῦ ὕλισμοῦ τούτου ὁ Πλούταρχος δὲν περιέπεσε τούτου ἐνεκα εἰς τὸν θρησκευτικὸν μυστικισμόν, ἐξ' οὗ βραδύτερον ἐναυάγησαν οἱ Ἀλεξανδρινοί. Χωρὶς νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὰς μεταφυσικὰς θεωρίας δεικνύει τὴν ἀσφάλειαν τῆς ψυχολογίας, ἐξ' ἧς ἡ ἠθικὴ αὐτοῦ ἱερωτικὴ ἔδρυνται ἐν πλήρει ἰσορροπία. Κατὰ βάθος μία μόνη διέκει διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ ἀρχὴ ὅτι τῆς ψυχῆς ἡ σωτηρία ἐστὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ψυχῆς δόσον νὰ ἐπιδιώκῃται καὶ ὅτι ἐπὶ τούτῳ οὐδεμίαν τῶν ζωτικῶν αὐτῆς ἱκανοτήτων δόσον νὰ συσίσταται, ἀλλὰ πᾶσαι νὰ παροξύνωνται διὰ τῆς κυριαρχοῦ ἐνεργείας τῆς ἀγαθῆς θελήσεως. Ἡ τοιαύτη ἠθικὴ σύλληψις εἰνὲ ἡ εὐρυτάτη καὶ τελειοτάτη τῶν ὁσας παρήγαγεν ἡ ἀρχαιότης. Καίπερ μὴ συστηματικῶς ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου ὑποτυπωθεῖσα ἡ ἀρχὴ αὕτη, καταφαίνεται οὐχ ἥττον ἐν πᾶσι τῶν ἔργων αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ αὐτῷ ἀντίκει· ἡ δὲ μύρφησις αὐτῆς, ἔστι καὶ ἐκ στοιχείων προγενέστερον βλαστησάντων ἔργον ἐστὶν ὑπερόχου πνεύματος. Ἰδωμεν νῦν τὴν τῶν βραδύτερον φιλοσοφικῶς τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐδηρῶσιν, ἢ ἐξ ἐνστάτου ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ εἶχε ἐπινοήσει, ἐν τῇ τριπλῇ ἀναγεννήσει τῆς οἰκονομίας, τῆς πολιτείας καὶ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως

(Ἀκολουθεῖ).

CHARLES LÉVYQUE
(Μετάφρασις Φωτίου Δημητρίου)

ΡΙΠ ΒΑΝ ΓΟΥΓΚΛ.

Ὅστις δὴ ποτε ἐταξέιδευσεν τὸν Οὐδσωνα θὰ ἐνθυμῇται βεβαίως τὰ ὅρη Κλάτσκι, ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἀπεσπασμένον κλάδον τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν Ἀππαλάχιων ὀρέων καὶ διορῶνται ἐν ἀποστάσει πρὸς δυσμὰς τοῦ ποταμοῦ, εἰς μεγαλοπρεπὲς ἀνορθούμενα ὄρη καὶ δεσπόζοντα τῶν περὶξ μερῶν. Πᾶσα ἀλλαγὴ τῆς ὥρας τοῦ ἔτους, πᾶσα καιρικὴ μεταβολὴ καὶ πᾶσα ἐτι ὥρα τῆς ἡμέρας, παρᾷγει καὶ μεταλλαγὴν ἐν ταῖς μαγικαῖς ἀποχρώσεσι καὶ τοῖς σχήμασι τῶν ὄρων τούτων, ἅτινα θεωροῦνται, ὅρ' ὅλων τῶν ἀγαθῶν πύργων τῶν τε μακρῶν καὶ τῶν ἐγγύς ὡς τέλεια βερόμετρα. Ἐν καιρῷ εὐδίᾳ καὶ σταθερῷ κυανοπύρρον ἔχουσι τὴν ὄψιν, ἐκτυποῦντα τὰς ζωηρὰς ἐξωτερικὰς αὐτῶν γραμμὰς ἐπὶ τοῦ αἰθέρου ἐσπερινοῦ ὠρανοῦ· ἐνίοτε ὅμως, ἀνεφίλου ὄντος τοῦ ἐπιλοιποῦ τοπίου, συγκαλύπτουσι τὰς κορυφὰς διὰ φαιῶν ἀτμῶν, οἵτινες κατὰ τὰς τελευταίας ἀκτίνες τοῦ ὀνότος ἡλίου διχάζονται καὶ σελαγίζουσιν ὡς στέφανος δόξης.

Ἐν τοῖς πρῶτοις τῶν μαγευτικῶν τούτων ὀρέων, θὰ δεικνύει βεβαίως ὁ ταξιδιώτης τὸν ἐλαφρὸν καπνὸν, περιστροφικῶς ἀνερχόμενον ἐκ χωρίου, οὗτινος τὰ ἐκ γαλκίων στεγάζματα ἀπαστρέπτουσι μεταξὺ τῶν δένδρων, ἀκριβῶς ἐκεῖ ἐνθα αἱ κυναὶ ἀποχρώσεις τῶν ὀρεινῶν μερῶν διακλύονται εἰς τὸ ζωηρὸν πράσινον τοῦ πλησιέστερου τοπίου. Ἐστὶ δὲ τὸ χωρίον ἀρχαιοτάτη κόμη, ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τινος τῶν ὀλλανδῶν ἀποικῶν κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῆς ἐπαρχίας ἀκριβῶς περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς κυβερνήσεως τοῦ καλοῦ Πέτρου Στουίβσεαντ (γαίον ἔχοι ἔλαφρον!). ἐσώζοντο δ' ἐν αὐτῇ πρὸ ὀλίγων ἐτι ἐτῶν ἐνθα τῶν οἰκῶν τῶν ἀρχαίων ἐποίκων, ἐκτισμέναι διὰ μικρῶν κιτρίνων κλινῶν, ἐξ ὀλλανδίας κομισθεῖσάν, δικτυωτὰς ἔχουσαι θυρίδας προσόψεις καὶ μετ' ἀετωμάτων, φερῶντων ἀνεμοδείκτες.

Ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ κόμῃ καὶ ἐν μιᾷ ἀκριβῶς τούτων τῶν οἰκῶν (ἥτις, ἵνα εἰπωμεν τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν, ἐλαιοῦς ἦν ὑπὸ τε τοῦ χρόνου καὶ τῆς κακοκαιρίας ἐφθαρμένη) ἔζη πρὸ ἀνημνησμένων χρόνων, ἱρ' ὅσον ἐτι ἡ χώρα διετέλει οὕτα ἐπαρχία τῆς Μ. Βρετανίας, ἀπλοῦς καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ ὀνόματι Ρίπ Βαν Γουίγκλ, ἀπόγονος τῶν Βαν Γουίγκλ, οἵτινες ἀνδρείως διέπρεψαν κατὰ τὴν ἱπποτικὴν ἐποχὴν τοῦ Πέτρου Στουίβσεαντ, ὃν καὶ ἠκολούθησαν εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουρίου Χρηστίνης. Ὅπως δὴ ποτε ὅμως πᾶσι μόνον οὗτος ἐκ τοῦ πολέμου χαρακτήρος τῶν προγόνων αὐτοῦ ἐκληρονόμησε. Παρετήρησα ὅτι ἦτο ἀνὴρ ἀπλοῦς καὶ ἀγαθὸς πρὸς δὲ εἰνους γείτων καὶ εὐπειθὴς, γυναικακρατούμενος, αὐχρῶς. Εἰς τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο πράγματι θὰ ὠφείλετο καὶ ἡ πρῶτης ἐκείνη τοῦ πνεύματος, ἥτις τοσοῦτον γενικὴν προσηγορίαν αὐτῷ δημοτικώτατα· διότι ἀναμφισβήτως ἐκείνου εὐκολώτερον ἀποβάνουσι πειθάνοι καὶ

συνδιαλακτικοὶ τοῖς ἐκτός τοῦ οἴκου ὅσοι ὑπὸ πειθαρχίαν θρασειῶν γυναικῶν ἐν τῷ οἴκῳ διατελοῦσιν. Οἱ χαρακτῆρες τῶν τοιούτων καθίστανται εὐκαμπτοὶ καὶ εὐπλάστοι ἐν τῇ φλογερᾷ καμίνῳ τῆς οἰκιακῆς θλίψεως, οἰκιακὸν δὲ μάθημα ἔχει μεῖζονα ἢ ὅλα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ κηρύγματα ἀξίαν πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἀρετῶν τῆς ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν θεωρῶντες γυνὴ δύναται ὑπὸ τινος ἐπέψεως νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπερβάλλον εὐτύχημα· τούτου δὲ παράδεικτον γινόμενον, ὁ Ρίπ Βαν Γουίγκλ ἦτο τρισευδαίμων.

Βέβαιον εἶναι ὅτι οὗτος μεγάλῃς ἀπλήκτου ἀγάπης πρὸς πᾶσαι τὰς συζύγους τῆς κόμης, αἵτινες ὡς σύννηδες τῷ ὠρίῳ φύλῳ, ὑπερησπίζοντο αὐτὸν ἐν πάσαις ταῖς οἰκογενειακαῖς αὐτοῦ ἑρσίαι, οὐδ' ἀπείχοντο ἐν ταῖς ἐσπεριναῖς αὐτῶν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συνδιαλέξεσι νὰ αἰτιῶνται καθ' ὅλοκληρίαν τὴν Καν Βαν Γουίγκλ. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ τῆς κόμης παιδία μετὰ χαρῆς ἐκραύγαζον ὅσκις αὐτὰς ἐπλησίαζεν Οὗτος παρίστατο εἰς τὰς παιδικὰς αὐτῶν, κατεσκεύαζε τὰ ἀθύρματα αὐτῶν, ἐδίδασκεν αὐτὰ ν' ἀνατινίσσωσιν εἰς τὸν ἀέρα τοὺς χαρταετοὺς αὐτῶν καὶ νὰ ρίπτωσι σφαιρίδια· πρὸς δὲ διηγείτο αὐτοῖς καὶ μακρὰς ἱστορίας περὶ φαντασμάτων, μαγισσῶν καὶ Ἰνδῶν. Ὅσκις ἐν τῷ χωρίῳ νοηλῶς περιεφέρετο περιεκυλίστο ὅρ' ὁμάδος τούτων, κρεμωμένων ἀπὸ τῶν κρασπέδων, ἀναρριχωμένων ἐπὶ τῆς ράχους αὐτοῦ καὶ μυρία ἑτερα πειγνύδια ἐπ' αὐτοῦ νηποινεῖ ἐκτελούντων· οὐδὲ κύνων τις ἐτόλμα ποτὲ νὰ ὤλακτῃ· σὴ κατ' αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν γειτονίαν.

Τὸ μέγα ἐλάττωμα τοῦ γενικοῦ χαρακτήρος τοῦ Ρίπ ἦν ἀνυπερόβλητος τις ἀποστροφή πρὸς πᾶν εἶδος ἐπικερδῶς ἐργασίας. Καὶ τοῦτο οὐχὶ ἐξ ἡλλείψεως ἐπιμελείας ἢ ἐπιμονῆς, καθόσον ἐκαθέζετο ἐπὶ καθύρῳ βράχου, κρατῶν ἀλιευτικὸν κλάμον μακρὸν καὶ βαρύν ὡς ταταρικὴ λόγχη καὶ ἀλιεύων καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἀνευ μεμψιμοιρίας, καὶ ἐτι οὐδ' ἀπαξ ἐνεθαρρύνετο ὑπὸ νυχμοῦ. Πρὸς τούτοις ἐπὶ ὥρας ἔφερε συνήθως ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ πυροβόλον, μοχλὸν διὰ μέσου δασῶν καὶ βάλτων, ἀνερχόμενος λόφος καὶ κατερχόμενος φάραγγας· ἵνα φανεύσῃ σκυόρους τινὰς ἢ καὶ ἀγρίας περιστέρους. Οὐδέποτε ἀπέφευγε νὰ προσέλθῃ ἀρρωγὸς εἰς γείτονα, πρὸκειμένου καὶ περὶ τοῦ τραχυτάτου ἔργου, προεξήρχε δὲ πασῶν τῶν ἑξοχικῶν ἀσχολιῶν, εἰς τὸ νὰ ἐκλεπίξῃ ἀραβόσιτον ἢ καὶ νὰ ἐγείρῃ λιθίνους φραγμούς· καὶ αὐτὰ αἱ γυναῖκες τοῦ χωρίου συνειθίζον νὰ χρησιμοποιοῦσιν αὐτὸν ὡς ἀγγελοφόρον ἢ συνεργὸν πρὸς διεκπεραίωσιν σμικρῶν τινῶν ἔργων, ὧν τὴν ἐκτέλεσιν ἠρνοῦντο αὐταῖς οἱ ἥττον ὑποχρεωτικοὶ σύζυγοι. Ἐν βράχει εἰπεῖν ὁ Ρίπ ἦν πρόθυμος νὰ θεραπεύῃ καὶ τελειοτῶς ὑποθέσεις πᾶν τῶν ἄλλων πλὴν τῶν αὐτοῦ· ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν οἰκιακῶν αὐτοῦ καθηκόντων καὶ τὴν τακτοποίησιν τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ, τοῦτο ἦν αὐτῷ ἀκατόρθωτον.

Καὶ πράγματι ἀσχετὸν ὅπως ἐθεώρει τὸ νὰ ἐργά-

— Ναι, ψεύδεσθε! . . . ὅλλιοι, ὁ Ἀρίων εἶναι ἐδῶ! . . . Ἀπαίσιος ὥρμα καλύπτει τὰς μορφὰς αὐτῶν.

Ὁ Κόττος γονυπετῇ πρὸ τοῦ βασιλέως μετὰ κεφαλῆς κακλιμένης καὶ ἡνωμένων χειρῶν οἰκτεῖ συγγνώμην αἰτούμενος· ὁ Χρῦσις ἐμφοδὸς ἐλίσσεται περὶ τὴν ὀσφύν τοῦ ὀρθοῦ Ἰσάκην· ὁ Ξένων φέρει τὴν χεῖρα ἀκουσίως πρὸς τὸ μέτωπον, ὁ δὲ Νηλεὺς, τρέμων, περιπτύσσει μαρμαρίνην τινὰ τοῦ θαλάμου κίονα.

— Ναι! ὁ Ἀρίων εἶναι ἐδῶ! ἀνακράζει τότε ἄλλη φωνὴ καὶ ἐν ᾧ ἡ ἀνεγερθεῖσα πορφυρὰ αὐλαὶ καταπίπτει μετὰ δούπου, ὁ αἰεὶδὸς μετὰ λαμπρόντων ὀμμάτων προχωρεῖ πρὸς αὐτοὺς.

— Οὐαὶ τῷ τολμῶντι ἵνα ἐπιβάλῃ φόνον χεῖρα ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χάριν τοῦ χρυσοῦ, οὐαὶ τῷ τολμῶντι ἵνα ἐξαπατήσῃ ψευδορκῶν τὸν βασιλέα, τὸ ἐπὶ γῆς φωτοστεφὲς ἀπαύγαμα τοῦ Παντάνκτου! . . .

Ἀλλὰ! . . . φρίξον ἤλια ὁ ἀπλήτως τὴν τρομερὴν καὶ ἐπιδητικὴν ἄμα σκηνὴν φωτίζων! φρίξατε τὰ ἀπὸ τῆς φιλοξενούσης ὑμᾶς θυρίδος δειλῶς αὐτὴν ἀτενίζοντα σμήνη τῶν ἀθώων πετηνῶν, καὶ ἀναπάντα ἐπὶ τὰ νῆφα, πρὸς τοὺς θύγοντας αὐτὰ διὰ τῶν πετερυγῶν ἀετοὺς ἀγγεῖλατε! . . . οἱ πάντες ἄνδρες, ἐν οἷς εἶπόμεν στήσαι, ὑπὸ τὴν γλυκεῖαν καὶ σθεράν, ἀλλὰ κεραυνῶ φοβερωτέρᾳ φωνῇ ἐκείνην, ἀπομαρμαρύνονται ὁλοσχερῶς, καὶ ψυχροὶ καὶ ἄπνοοι ἀνδριάντες καθίστανται! . . . ναι, εἶναι κεραυνὸς εἰς τὸ οὐς τοῦ ἐνόχου ἢ τοῦ θυματοῦ αὐτοῦ φωνή! . . . Οἱ δύο φίλοι ἀτενίζουσιν ἀλλήλους ὥχρῳ καὶ τρέμοντας.

— Ὑψίφρων Ζεῦ! ἀναφωνεῖ ὁ σοφὸς, πρὸς οὐρανὸν ὑψὼν τὸ ὄμμα καὶ τὰς χεῖρας ὡς θαυμαστὴ ἢ ἀφθιτος βουλή σου! τὰ πέντε ταῦτα ἐπὶ ἀράτῃ ἀγάλματα προκείμενα ἐνταῦθα ἐσσεὶ ἀναλλοίωτα τῆς τιμωρηθείσης ἀδικίας σύμβολα· ἐπὶ αἰῶνας ἐδῶ, ὑπὸ τοῦς θόλους μου τοῦτους μετὰ δέους θὰ προσέρχωνται οἱ θνητοὶ πρὸς τὸ ξένον θέαμα· καὶ πρὸ αὐτῶν, πρὸ τῆς ἀπαθανατισθείσης κεραυνώσεως τοῦ ἐγκλήματος, σιγηλότεροι καὶ ἀκίνητοί-τεροι αὐτῶν θὰ μένωσιν ἐπὶ σιγῇ, τὸ βῆλος τῶν θείων κινήτων ρεμβάζοντες!

Ὁ αἰεὶδὸς ἀκαταλήπτους φράσεις συγγνώμης ψελλίζων, πλάσσει εὐγενεῖς οἴκτου βλέμμα ἐπὶ τοὺς μαρμαρώδεις δημίους αὐτοῦ! . . . Εἶτα ἐν ζωρᾷ περιπτύζει οἱ δύο ἄνδρες ἀσπάζονται ἀλλήλους, ἐν ᾧ δὲ ἡ ἀγάπη, τὸ ἱερὸν πνεῦμα τῆς Ἀρετῆς, μυστικῶς συνοῖ ἐν τοῖς ἀπτόμοις αὐτῶν, κατὰ τὴν σιγῇ ἐκείνῃ, τὰς δύο λαμπρότητας ἐκφάνσεις τοῦ ἡθικοῦ μεγαλείου, τὴν Σοφίαν καὶ τὴν Πολίτην, ὁ Φαίβος, ὅστις ἀτενίζει αὐτοὺς δύο μακρὰν εἰς τὸν ὄρλόντα, ἐπιτέλλει αὐτοὺς ἀνὰ τὰς αἰθερίους ἐκτάσεις ἐν εἰδῇ χρυσοπορφύρου αἴγλης, γλυκὺ ἀγάπης καὶ γαλήνης μειδέμα! . . .

ΣΤ΄.

Δύναται νὰ στερηθῇ ἐπὶ μακρὸν τῶν δροσερῶν ἐκρινῶν ἀνθέων ἢ χρυσόπτερος ψυχὴ; οὐχί! ἀδυνατεῖ ἵνα ζήσῃ ἄνευ αὐτῶν· οὕτω καὶ ὁ αἰεὶδὸς ἀδυνατεῖ ἵνα στερηθῇ τῆς χρύσεας αὐτοῦ λύρας. Ὁ Ἀρίων σείσας μετὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ τῷ Σωτῆρι διὰ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, ἀπερ-

χεται εἰς Ἀκρόταν ἵνα παραλάβῃ αὐτὴν ἀπὸ τῶν οἰκουσῶν ἐκείσε Νυμφῶν.

Ζ΄.

Ἐπὶ τῇ λαμπρῇ τελείᾳ θαλασσιῶν θεοτήτων πανήγυρις παρὰ τὰς γλαφυρὰς τοῦ Ἀκρίτα ἀκτῆς· ὁ Ἀρίων νυμφεύεται τὴν Κυματολήγην· καθ' ἣν στιγμὴν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ εὐχαρῶς χοροῦ Νυμφῶν, Τριτώνων, Ξεφύρων, αὐτὴ δι' ἀργυροδακτύλου χειρὸς ἐπέδιδεν αὐτῷ πρὸ τῶν ποδῶν τῆς γονυπετούσης, τὴν ἀπαστρέπτουσαν λύραν του, ἡ εὐσταλὴς Ἴρις, ἀπὸ τῶν αἰθέρων καταπτᾶσα, ἀπήγαγε τὴν βουλήν τοῦ Διὸς, ἐπιτάσσοντας αὐτοῖς ἵνα συνενώθωσι διὰ τοῦ γάμου. Αἱ ἡδύταται ποντιάδες πνοαί, κολπούσαι τοὺς διαλάμποντας οὐρανόχρους τῆς Νύμφης πέπλους, μεγαλοπρεπεῖς πτυχὰς διαγράφοντας, φιλοῦσιν αὐτῆς τὸ χιονόπλαστον μέτωπον καὶ αἱ χρυσαλίδες τὰ πορφυρὰ αὐτῆς χεῖλη ὡς ἄνθη ροαῖς ἐκλαμβάνουσιν, ἐπιθέτουσιν ἐπ' αὐτῶν ὁμοίως ἐλαφρὸν ἀσπασμὸν, ἐν ᾧ οἱ Ξεφύροι, φαιδρῶς ὀρχούμενοι πέριξ, θεωπεύουσιν διὰ τῶν πετερυγῶν τὴν λαμπρὰν μαργαροστεφῇ καὶ ροδοπλεκτον κόμην τῆς. Αἱ Χάριτες ἀφειδῶς ρινοῦσιν ἐπὶ τὸ ζεῦγος μυστίνας, ἡ Ἰώως ρόδα, ὁ Φαίβος ἀκτίνες, καὶ ὑψόθεν ἀκούεται ἡ θεῖα φωνὴ τῶν κρινόστεφάνων Ἑλικωνιάδων, ψαλλουσῶν ἐπιθαλάμια.

Ἀμύραντοι ἔσονται
αὐταὶ αἱ μυστίνας·
αἰώνιος εἶναι
ἡ Ἥβη ἡ θεὸς σας! . . .
Ὡ! εἶθε ἀείψατε
ἡ ἀφθιτος Μοῖρα
νὰ σᾶς ἐπιτέλλῃ
ἀκτίνες φαιδρίας·
καὶ ὥς ἦν ἡ καρδία σας
αὐτόθαλος λῦρα
τονίζουσα μέλη
ἀγάπης, χαρᾶς! . . .

Καὶ στήριζον χρυσὴν τινὰ τοῦ οὐρανοῦ νεφέλην, κατερχομένη ταχεῖα ὡς διὰ τῶν ἀστέρων, λευκοπτερος ἄλκυον ἐπιτίθησιν ἐπὶ τὸ μέτωπον τοῦ ἀργυροζώνου νυμφίου αὐτοῦ στέμμα ἀδαμαντίνης δάφνης· ἢ ἡ δάφνη, ἢν ἐφόρει ὁ ποιητὴς, ὅτε ἀπὸ τῆς πειρατικῆς νηὸς ἐρρήθη εἰς τὰ κύματα, ἢν θαλασσία ἄλκυον εἰς οὐρανὸς ἀνήγαγε, καὶ ἢν οἱ θεοὶ εἰς ἀδαμαντίνην μετέβαλον, ὅπως ἀμάρυντας ἐσσεὶ στέφανος τοῦ γάμου γένηται· οἷον θεσπέσιον στέφανος ἀθανασίας ἄμα καὶ ἐμπνεύσεως!

Ἦν δ' ἡ χιονόλευκος ἄλκυον πετερυγίζει φαιδρῶς ἐπὶ τὰ γλυκὰ γενέθλια αὐτῆς κύματα, οἱ φλοισβοὶ αὐτῶν οἵτινες ἐθρήνουν πρῶτον διὰ τῶν ἄραιων αὐτῶν τῶν ἀπολεσθέντων τὸν Ἀρίωνα, φαιδρῶς ἤδη ἀπηχῶσι τὰ εὐχάρῃ ἐπιθαλάμια τῶν Μουσῶν.

... καὶ ὥς ἦν ἡ καρδία σας
αὐτόθαλος λῦρα
τονίζουσα μέλη
ἀγάπης, χαρᾶς! . . .

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΣΤΟΥ.

ΟΝΕΙΡΟΝ.

Εὐρισκόμεθα ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ ἐν Ρώμῃ ἱεροῦ ναοῦ τῶν πρωτοκαρρυφίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, τὴν 29 ἰουνίου τοῦ 16 . . . σωτηρίου ἔτους ἡμέραν πέμπτην, καθ' ἣν ἄγεται ἡ μνήμη αὐτῶν, καὶ καθ' ἣν ἡ Α. Ἀγίότης ὁ Μέγας Ποντίφικς τελεῖ τὴν λειτουργίαν ἐν τῷ ρηθέντι ναῷ μετ' ὅλου τοῦ κλήρου καὶ τῆς βασιλικῆς ἀξιοπρεπείας.

Αἶαν πρὸς οἱ κώδωνες ἡχοῦσιν, οἱ στρατιῶται λευκοφορῶντες καὶ τὸ παπικὸν σῆμα ἐν τοῖς πικλικοῖς φέροντες παρτάσσονται ἐν ὠρισμέναις θέσεσι, τὰ ὅπλα αὐτῶν ἀπαστρέπτουσι, τὸ πλῆθος συνωστιζόμενον κυμαίνεται, ὁ δὲ ἤλιος ἀνατείλλας καὶ πέμπων τὰς πυρίνους αὐτοῦ ἀκτίνες πρὸς τὰς ὕλους τῶν τροῶν τοῦ ναοῦ καθίστασι μαγευτικωτάτην τὴν θέαν, καὶ ἐκ μυχίων καρδίας τὴν συγκίνησιν ἱερὰν, ἣν δύναται Χριστιανὸς νὰ αἰσθανθῇ, ἀναλογιζόμενος ὅτι εὐρίσκεται ἐνώπιον τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ, συγκαταριθμούμενον ἐν τοῖς ἐπὶ τῇ Οὐκαμῇ τῆς χριστιανικῆς τέχνης. Ἐν δὲ τῷ ναῷ θεωρεῖ τις τὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ ρυθμικὴν καλλιπῆ, τὰ βαρύτητα παραπετάσματα, τὸν πλοῦτον τῶν ἱ. σκευῶν, τὰ ἀπειράριθμα φῶτα, τὴν ποικιλίαν τῶν ἐνδυμασιῶν τῶν ἀπὸ περὶ τῆς γῆς πάσης φυλῆς καὶ ἐθνικοῦ Καθολικῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, καὶ τούτων ὅλων τὴν χροῖαν μεταβαλλομένην ἐκ τῶν ποικιλοχρῶν ἀκτίνων τῶν χρυσταλλίνων πολυελέων. Τὸ πλῆθος συγκινεῖται· οἱ στρατιῶται φέρουσιν ὅπλα· ἡ Α. Ἀγίότης ὁ Πάπας βεσταζόμενος ἐπὶ χρυσοπαρῶν φορεῖται ὀθᾶν· ἡ μουσικὴ παιανίζει τὸ βατικανὸν ἐμβατήριον, τὰ ζήτω φθάνουσι μέχρις οὐρανοῦ, ἐξ οὗ ἡ ζεῖδωρος φωνὴ «Ἡ βασιλεῖα ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. » Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου κληρονόμοι καὶ τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἐπεινάσα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φραγεῖν, ἐδίψασα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ συνήγαγέ με, νηγμνὸς καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθόνησα καὶ ἐπεσκεψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλυθε πρὸς με. »

Ἢ τελετὴ ἀρχεται. Ἡ Α. Ἀγίότης ἐνδύεται τὴν ἀρχιερατικὴν στολήν, καὶ φέρει τὴν ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀδαμάντων τιάραν· οἱ Καρδινάλιοι τὰς πορφυρὰς ἀλουργίδας, ὁ δὲ λοιπὸς ἱερεὺς τοῦ κλήρου τὰς ἀνεκτιμήτους ἐνδυμασίας. Οὕτω τὰ πάντα μεγαλοπρεπῆ, ἐξισοῦσιν ἐκστασιν καὶ τὴν ὑπεράνθρωπον ἐκείνην δύναμιν, καθ' ἣν τὸ πλῆθος γόνυ κλίνει ἐνώπιον τοῦ Ποντίφικος, καὶ δέχεται τὰς εὐλογίας αὐτοῦ, ἐνῷ τὸ ὄμμα ἱεροσυνέδρου τινος ἀναγινώσκει ἐν τινὶ γωνίᾳ τοῦ ναοῦ τὸν εὐαγγελικὸν ρητόν: «Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἂν λέγωσιν ὑμῖν ποιεῖν, ποιεῖτε· καὶ ὅσα ἂν ποιῶσι, μὴ ποιεῖτε. »

Ἢ τελετὴ εἰληθεῖς πέρας· ἡ δὲ Α. Ἀγίότης περιστοιχούμενη ὑφ' ὅλων τῶν Καρδινάλιων, κατὰ τὸ ἐκπαλαι ἔθιμον ἐξέρχεται τοῦ ναοῦ ἵνα εὐλογήσῃ τὸν λαόν. Τούτου γενομένου, καὶ τῆς Α. Ἀγίότητος καθέσθαις ἐν

τῇ ἐξόδῳ μέχρις οὗ καταπαύσῃ τὰ «ζήτω» καὶ ἐπέλθῃ σιγὴ, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν παρ' αὐτῇ πρῶτον Καρδινάλιον καὶ ἐρωτᾷ αὐτὸν ἀπὸς ζωσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι· ὁ Καρδινάλιος οὗτος φέρεται ἀδελφὴ (καὶ γὰρ ἡ λαοκρατία ἐστὶ προσὸν χρήσιμος τῶν πρὸς κατάληψιν τοιούτων θέσεων) ἀπαντᾷ ὅτι αὐτῶς διὰ τῶν εὐχῶν τῆς Α. Ἀγιότητος. Ἀλλ' ἡ ἀπάντησις αὐτῇ ἀπαρέσκει τῷ Πάπᾳ καὶ ἀπευθύνεται πρὸς ἕτερον Καρδινάλιον, παρ' οὗ λαμβάνει ἀπάντησιν «ὅτι ζῶσι διὰ τῆς καλῆς διοικήσεως καὶ τῶν σοφῶν νόμων τῆς Α. Ἀγιότητος». Παρὰ τῆς αὐτῆς ἀπαντήσεως λαβὼν καὶ παρ' ἄλλων Καρδινάλιων, ἐπὶ τέλους ἀπευθύνεται πρὸς τὴν ἐσχάτην θέσιν πρὸς μικρὰς ἑξῆς ὑποτιθέμενον Καρδινάλιον, παρ' οὗ λαμβάνει τὴν ἀπάντησιν «ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ζῶσι σήμερον ἀπατώντες ὁ εἰς τὸν ἄλλον».

Τὸ ὄνειρον διεκρότη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ. — Τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ ὄρους Ἀστερόνομικόν. — Ἐπιστολὴ Janssen. — ΧΡΟΝΙΚΑ. — Ἀστρονομικὸν δελτίον τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου (v. ἡμ.).

Ἐν τῇ ἡγουμένῃ Ἐπιστημονικῇ ἡμῶν Ἐπιθεωρησίᾳ ἀνεγράψαμεν τὴν ὑπὸ τοῦ ἐξάρχου ἀστρονόμου τῶν ἡμετέρων χρόνων κ. J. Janssen τηλεγραφικῶς διαβιβάσθεισαν τῷ συναδέλφῳ αὐτοῦ R. Bischoffshoim εἰδησιν τῆς εὐτυχούς ἀποπερατώσεως τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀναληφθέντος μεγάλου ὁδὸν καὶ δυσχερεστάτου ἔργου τῆς πύξεως ξυλίνου ἀστρονομικοῦ σταθμοῦ ἐπὶ τῆς ἀπροσπέλαστον καὶ ὑπὸ τῶν ἀδιάλειπτων χιόνων καὶ πάγων κεκαλυμμένης κορυφῆς τοῦ γίγαντος τῶν εὐρωπαϊκῶν ὄρεων, τοῦ Λευκοῦ ὄρους τῶν Ἀλπίων. Ἐν τῇ πρὸς τὸν Bischoffshoim τηλεγραφικῇ ἐκείνῃ ἀνεφέρετο ὅτι ἐστάλησαν δι' ἐπιστολῆς λεπτομέρειαι τῇ τε Ἀκαδημίᾳ καὶ τοῖς ἐταίροις αὐτῆς, ἡ δὲ ἐπιστολὴ αὕτη, ἀπευδυνόμενη τῷ προόδῳ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἀνακινουμένη τῷ ἀνωτάτῳ τούτῳ ἐπιστημονικῷ σωματικῷ τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Janssen ἀπὸ τοῦ πόλεως Ἰδρυθέντος Ἀστεροσκοπεῖου τοῦ Λευκοῦ ὄρους τέσσαρας ἡ. πάντες ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀφίξιν αὐτοῦ (τὴν 2/14 καὶ 3/15 παρελθόντος ὁκτωβρίου) γενομένης φασματοσκοπικῆς παρατηρήσεως, ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 20/2 ὁκτωβρίου.

Ἢ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀνάβασις παρουσιάσθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μεγάλως δυσχερεῖς· ἐνεκα τῆς καταστάσεως τῶν παγίων, οὗς τὸ τελευταῖον ποσόντων θερμὸν καὶ μακρὸν ὄρεος εἶχε ἀπογυμνώσει τοῦ χιονώδους αὐτῶν επικαλύμματος καὶ οἵτινες διεσχίζοντο ὑπὸ ὑπερμεγέθων ρωγμῶν. Ὁ ἰδιόζων χαρακτὴρ τῆς ἀναβάσεως ταύτης ἐγκρίεται ἐν τῇ κατὰ πρῶτην φοράν γενομένῃ κατὰ ταύτην πρὸς ἀνέλκυσιν τοῦ φέροντος τὸν ὁδοπόρον ἐλλείπουσαν χρήσει εἰδικῶν τροχαλίων (treuils à neige), ἀνευ τῶν ὁποίων, κατ'

αυτήν τὴν ὁμολογίαν τῶν ὁδηγῶν, ἡ ἀνάδοσις δὲ αὐτὴ ἀδύνατος.

Ἡ υποδιαίρεσις τῆς ἀνακρινώσεως περὶ τῆς ἀνάδοσις ταύτης καὶ τῶν ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους γενομένων ἐπὶ τοῦ κ. Janssen φασματοσκοπικῶν παρατηρήσεων εἶνε τοιαύτη, ὥστε θεωροῦμεν ἀναγκαῖον, ἀντὶ πάσης περιλήψεως, νὰ φιλοξενώμεν ἐν ταῖς στήλαις ἡμῶν ὁλόκληρον τὴν πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Janssen.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἔχει ἐπὶ λέξει ὅδε:

« Ἀναχωρήσαντες ἐκ Chamonix¹ τὴν Παρασκευὴν, 8 Σεπτεμβρίου (ν. ἡμ.), τὴν 7 ὥραν τῆς πρωῆς, ἀφικόμεθα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τὴν δευτέραν, 11 Σεπτεμβρίου, τὴν 2 1/2 ὥραν τῆς ὑπέρρας.

Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἡγείρετο πρὸ ἡμῶν. Ἡ ἐκ πολλῶν ὁρέων οἰκοδομὴ αὕτη, ἥς ὁ σκολετός ἀποτελεῖται ἐκ πλατέων καὶ στερεῶν δοκῶν, διασταυρούμενον κατὰ πλάτος τὰς διεσπόμεναις πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀκαμψίας τοῦ ὅλου, μεγάλῃν προξενεῖ ἐντύπωσιν διασπᾶται τις πῶς ἐπεται ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ οἰκοδομὴ αὐτοῦ εἰς τὸ ἦθος τοῦτο· ἰδίᾳ δὲ διασπᾶται τις πῶς ἐτόλμαν νὰ ὑψώσωμεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς χιόνος. Ἐν τούτοις, εἰς μετὰ προσδοκίης ἐξετάσθησαν αἱ συνθήκαι ὡς παρέσθον αἱ τοσοῦται σκληραὶ, τοσοῦτῃ ἀδιδάκτοι. τοσοῦτῃ ἡμεῖς ἀπὸ τῆς κορυφῆς μετακινούμεναι αὐταὶ χιόνες, ὅ ἀναγνωρίσῃ αὐτὰς ἐνός μὲν ὅτι αὐταὶ ἀντέχουσιν ὑπὸ τὰ σημαντικώτατα βάρη, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι λίαν βραδέως δὲ ὑποστάντων αὐταὶ μετακινῶνται τοιαύτας, ὥστε νὰ καταστῇ ἀναγκαία ἡ ἀποκατάστασις τοῦ οἰκοδομηματος εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ θέσιν.

Ἀπὸ τῆς ἐμῆς ἀφίξεως, προέβην εἰς ταχεῖαν ἐπι-

σκόπισιν. Ἀναγνώρισα ὅτι ἡ οἰκοδομὴ δὲν ἦτο βεβυλιδμένη ἐν τῇ χιόνι ὅσον ἀπῆλθον παρὰ τῶν ἐργολάβων, ὅπερ δὲν ἐπεδοκίμασα.

Ἐγκατέστην μετὰ τῶν ὁδηγῶν μου ἐν ἐνὶ τῶν δοματίων τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου, τῷ μεζονί τῶν τοῦ υπογείου ὁρέων. Διέταξα ν' ἀναβιβάζωμαι κατ' ἀρχὰς τὰ ὄργανα, ὥστε νὰ προῶ ἀμέσως εἰς τὴν ἐναρξιν παρατηρήσεων, τὰ δὲ τρόφιμα ἐγκατέλειπον ἐν Rocher-Rouge. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἐγένετο ἡμῖν πρόξενον δυσχερείων, διότι, κακοκαιρίας αἰφνης ἐνστατήσης, ἐπὶ δύο ὅλας ἡμέρας ἐμείναμεν κλεισμένοι τῶν ἡμετέρων τροφίμων. Ἡ καταιγὶς διήρκεσεν ἀπὸ τῆς Τρίτης μέχρι τῆς πρωῆς τῆς Πέμπτης. Τότε δὲ, τοῦ καιροῦ ἀποστάτων ὠραιότατον, ἡδυνήθημεν νὰ προῶ εἰς τὴν ἐναρξιν παρατηρήσεων.

Αἱ παρατηρήσεις αὗται κύριον εἶχον σκοπὸν τὸ ζήτημα τῆς ἐν τῇ ἡλιακῇ ἀτμοσφαίρᾳ παρουσίας τοῦ ὀξυγόνου¹. Ἡ Ἀκαδημία γινώσκει ὅτι εἶχον ἴδῃ ἐπιλύσει τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα κατὰ τὰς ἀναδόσεις μου ἐπὶ τῶν Grands-Mulets (3050 μ.) τῷ 1888 καὶ ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖο τοῦ κ. Valloir τῷ 1890.

Ἄλλ' ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ νεωτεριστικὸν τῶν παρατηρήσεων τοῦ 1893, εἶνε αὐτὸ ὅτι αὐταὶ ἐξετάζοντο ἀπ' αὐτῆς τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ ὄρους, μάλιστα δὲ ὅτι κατὰ ταύτας χρησιμοποίησεν ὄργανον ἡτο ἀσυγκρίτως τελειότερον τοῦ τῶν δύο προγενεστέρων ἀναδόσεων. Τὸ πρῶτον ἡτο, τῷ ὄντι, φασματοσκόπιον τοῦ Duboseq, μὴ δυνάμενον νὰ χωρίσῃ εἰς διακεκριμένας ἀπ' ἀλλήλων γραμμὰς τὴν ὁμάδα τῶν βαδωδῶν Β, ἐνῶ τὸ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ ὄρους χρησιμοποίησεν ἐσχάτως ὄργανον εἶνε φασματοσκόπιον δυκτιῶν (à réseau) τοῦ Rowland (ὅπερ φιλικῶς ἐδωκόσ μοι) μετὰ διαστημάτων 0,75 μ. ἐστιακῆς ἀποστάσεως, παρέχον πλάτος τὰς γνωστὰς ἐπὶ τῆς ὁμάδος Β ἀποτομειρίας.

Ἐν αὐτῇ τῇ εἰς τὸ ὕψος τοῦτο φεβρὺν ἔντασιν τῶν μετεωρολογικῶν φαινομένων. Τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἔφατο πραγματοποιῶν τῷ 1888, συνεπλήρου δὲ τὸ ἔργον κατὰ τὰ ὅρη τῶν ἐτῶν 1890 καὶ 1891. Σήμερον, τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐξ ὀκτὼ στερεῶς ἡρμοσμένων διαμερισμάτων καὶ ἔχει τὰς πύλας αὐτοῦ ἡνωμένας εἰς πέντας τοὺς ἀριστερούς τῶν ἐν αὐτῷ ἔξεσι νῆσεων σωρούς. Ὁ κ. Valloir συνεπλήρωσε τὸ ἀτομικὸν τοῦτο ἔργον διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πέρων, δαπανήσας πρὸς τοῦτο 65 000 φρ. Τὸ περὶ ὃ ὁ λόγος πρῶτον Ἀστεροσκοπεῖον τοῦ Λευκοῦ ὄρους δὲν ἔσται ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς κορυφῆς, ἀλλὰ ἐπὶ τινος μικροῦ βραχέος ὁροπέδου κειμένου εἰς ὕψος 4365 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ἡ θέσις αὕτη παρέχει αὐτῷ ἀσφάλειαν μετὰ τῆς τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου Janssen, ὅπερ, ὡς γνωστὸν, ἰδούλη ἐπ' αὐτοῦ τοῦτο τοῦ παγώνος τοῦ κατέχοντος τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους.

Ἐπίσης δὲν ἔναρξα εἰς ἀπορασιδείας τῆς ἰδρύσεως τοῦ δευτέρου ἐπ' αὐτῆς τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ ὄρους Ἀστεροσκοπεῖου, κατ' αἰτήσιν τοῦ κ. Janssen ὁ πρὸς ἑδρυσιν αὐτοῦ συνεργεῖται ἀπετέλειται εἰδὸς τι σωματεῖον, ὁποῦς τὴν εἴδησιν τοῦ ἐπιτίμου μέλους ἀπεδέξατο ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, σωματεῖον καταρτισθέντος ἐκ τῶν κ. Leon Say, ἐπιτίμου προέδρου Janssen, προέδρου Bischoffsholm, γραμματέως Ed. Delessert, ταμίου, καὶ τῶν κ. πρὶνληπτοῦ Roland Bonaparte, βερώνος Ἀλφόνσου de Rothschild καὶ κόμητος Graffulhe, μελόν.

1) Περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τοῦτο ζήτηματος ἐρευνῶν τοῦ δημοφιλῆ αὐτοῦ κ. Janssen ἐγγραφέναν τὰ δέοντα ἐν ταῖς ἡμετέραις στήλαις.

Ἡ περίστασις αὕτη ἔχει εἰδικὴν ὁδὸν σπουδαίοντα, διότι ἀποδίδει δυνατόν ἢ ἐν τῇ συνστάσει τῆς ὁμάδος Β εὐρείας ποσῶν στοιχείων οἰοῖται πρὸς μέτρησιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐνεργείας τῆς ἡμετέρας ἀτμοσφαίρας καθ' ὅσον ἀνυψοῦται τις ἐν αὐτῇ, καὶ κατὰ συνέπειαν, πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ζητήματος ἐάν ἢ ἐλαττωδὴς αὕτη ἀντιστοιχῇ πρὸς ὁλοκληρὴν ἐξαφάνισιν τῆς ἐνεργείας τῆς ἡμετέρας ἀτμοσφαίρας ἐν τοῖς ὄροις αὐτῆς. Τῷ ὄντι, γνωστὸν εἶνε ὅτι αἱ διπλᾶι γραμμᾶι, ὧν τὸ σύνολον ἀποτελεῖ τὴν ὁμάδα Β, ἐλαττοῦνται κατὰ τὴν ἔντασιν καθ' ὅσον ἐλαττοῦται καὶ ἡ διαθλαστικὸς αὐτῶν, ἢ, ἀλλῶς, καθ' ὅσον αὐξάνει τὸ μῆκος τοῦ κύματος αὐτῶν.

Ἡ περίστασις αὕτη δυνατόν ἐπωφελεῖ νὰ χρησιμοποιοῖται, ἐν μὴ πρὸς μέτρησιν, τοῦλάχιστον πρὸς ἐκτίμησιν τῆς ἐκλεκτικῆς ἀπορροφητικῆς ἐνεργείας τῆς ἡμετέρας ἀτμοσφαίρας. Διαπιστοῦται, τῷ ὄντι, ὅτι αἱ δὲ ἀνεγόμενα διπλᾶι γραμμᾶι ὁμοῦ διαδοχικῶς καθ' ὅσον ἡσυχῶνται τις ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, ἡτοι καθ' ὅσον ἡ ἀπορροφητικὴ ἐνέργεια ταύτης ἐλαττοῦται. Οὕτως, ἐν παραδείγματι, κατὰ τὰς συνθήκας περιστάσεως, οἱ πίνακες τῆς ὁμάδος Β δεικνύουσιν ἡμῖν, πλὴν τῆς καλουμένης κεφαλῆς τῆς ὁμάδος Β, 13 μέχρι 14 διπλᾶς γραμμᾶς. Ἦδον ἐκ Chamonix, εἰς ὕψος 1050 μ., ἢ 13¹ διπλᾶ γραμμᾶ διωχερῶς διακρίνεται. Ἐν Grands-Mulets, εἰς ὕψος 3050 μ., ὑπολείπονται βεβαιούμεναι μόνον αἱ ἀπὸ τῆς δεκάτης μέχρι τῆς δωδεκάτης. Τέλος, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ ὄρους, μόλις ἡδυνάμην νὰ ὑπερβῶ τὴν ὁμάδον.

Εὐνόητον εἶνε ὅτι δὲν διαγράφωμεν ἀναλογίαν μετὰ τῆς ἀριθμητικῆς ἐλαττώσεως τῶν διπλῶν γραμμῶν καὶ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς ἐνεργείας: ὁ νόμος εἶνε προφανῶς πολλῶν συνθετώτερος ἢ ἡ βεβαιώσις τῆς ἐλαττώσεως ταύτης, τιθεμένη παρὰ τὰ διὰ σωλίνων πλῆθρον ὀξυγόνου γενόμενα πειράματα, ἅτινα ἐκρησίζοντο ὡς ἀναπαραγωγὴ τῆς περὶ ἧς ἡμῖν ὁ λόγος σείρας τῶν ἀτμοσφαιρικῶν φαινομένων, ἀρκεῖ ὥστε ἐξαγγῆ τις ὡς συμπεράσμα τὴν κατὰ τὰ πέρατα τῆς ἀτμοσφαίρας ὁλοκληρῇ ἐξαφάνισιν τῆς ὁμάδος Β.

Ἐν τούτοις ἀξιοσημειώτων εἶνε ὅτι, ἐάν τοῦ αὐτοῦ ἐνός μὲν ὁ παριστῶν τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ ὄρους ἐλαττωδὴ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς ἐνεργείας κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῆς βαρομετρικὰς πιέσεις συντελεστικὸς 0,566 ($= \frac{0,49}{0,78}$)¹ πολλὰπλασιασθῇ δὲ οὗτος ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν 13, τὸν σημαίνοντα τὴν ἀριθμὸν τῶν διπλῶν γραμμῶν, αἱ τινες ἐν γένει εἶνε εὐκρινῶς ὁραταὶ ἐν τῇ πεδιάδι, εὐρίσκειται γινόμενον 7,1, ἡτοι κατὰ τινα προσέγγισιν ὁ ἀριθμὸς (8) τῶν διπλῶν γραμμῶν, αἱ τινες ἴδαν παρ' ἐμοῦ ὁραταὶ ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ ὄρους.

Τὸ ἐξαγόμενον τοῦτο εἶνε προφανῶς ἀξιολόγον ἐπαγαλμαθῶν ὅμως ὅτι, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, μόνῃ ἢ διὰ τῶν σωλίνων σύγκρισις, γινόμενῃ ὑπὸ ὁπτικῶν ὄρων δὲν δυνατόν τοὺς αὐτοὺς, δυνά-

1) Ἐκ τυπογραφικῆς πόντος παραδρομῆς ἢ παραστάσεως αὐτῆς, ἥτις ἐκπαθεῖ τὸν λόγον τῆς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ ὄρους βαρομετρικῆς πίσεως (0,49) πρὸς τὴν κανονικὴν (0,76), σημειοῦται ἐν τῇ Revue Scientifique τῆς 7 ὁκτωβρίου ε. ε. ὡς $\frac{0,49}{0,76} = 0,566$.

ται νὰ ἀγγῆ εἰς βέβαια ποσῶματα. Τὰ συγκριτικὰ ταῦτα πειράματα ἤρξαντο ἴδῃ γινόμενα ἐν τῇ ἐργαστηρίῳ τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου τοῦ Maudon, ἔχονσι δὲ εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα, ἡτοι εἰς τὴν ἐξαφάνισιν τῶν ὁμάδων Α, Β, α, κατὰ τὰ πέρατα τῆς ἀτμοσφαίρας. Ἐνεκεν ὅμως τῆς σημασίας τοῦ ζητήματος ἐπαναληφθῆσονται ἀκόμη καὶ συμπληρωθῶσιν.

Ἰδὼς προέβαλε τις τὴν ἐρώτησιν, μήπως αἱ ὑψηλαὶ θερμοκρασίαι, εἰς αἷς εἶνε ὑποθεσθέντες αἱ ἀτμοὶ καὶ τὰ ἀέρια τῶν ἡλιακῶν ἀτμοσφαιρῶν, εἰσὶν ἱκαναὶ νὰ τροποποιήσωσι τὴν ἐκλεκτικὴν αὐτῶν ἀπορροφησιν, ἰδίᾳ δὲ μήπως ἡ τοῦ ὀξυγόνου, τοῦ δυνάμενον νὰ εὐρεθῇ ἐν ταῖς ἀτμοσφαίραις ταύταις, εἶνε ὡς διόφορος ἐκείνης τὴν ἀποδίδωσιν αὐτῇ κατὰ τὰ εἰς τὰς συνθήκας θερμοκρασίας τελούμενα ἡμέτερα πειράματα.

Ἐξετέλεσα ἴδῃ πειράματα ἐπὶ σκοπῷ ἀναιρέσεως τῆς ἐνστάσεως ταύτης. Τούτων ἐκδοσὶν δὲ ὑποβίβω τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε διακηρύττω ὅτι τὰ φάσματα τῆς ἀπορροφίσεως τοῦ ὀξυγόνου, εἴτε τῆς τῶν μὴ διαλυομένων ταινίων, εἴτε τῆς τῶν βαδωδῶν, δὲν φαίνονται τροποποιούμενα ἐπαισθητῶς καὶ ἐάν τὸ ὀξυγόνον ἀρθῇ εἰς θερμοκρασίας προδεγγιζούσας εἰς τοὺς 4000 μέχρι 5000°.

Ἐν περιλήξει, ἀναγράφω ὅτι τὰ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ ὄρους γεγόμενα πειράματα ἐπιτρέπονσι νὰ δοθῶν εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς καθαρῆς γίνεσις ἀρχῆς τῶν ἐν τῇ ἡλιακῇ φάσματι ὁμάδων τοῦ ὀξυγόνου νῆαι καὶ πολλὰ μᾶλλον ἀσφαλῆς βάσεις, ὅτι δὲ ταῦτα ἄγουν εἰς συμπεράσματα ἴδῃ διατυπωθέντα.

Ἀρχέτως πρὸς τὰς παρατηρήσεις ταύτας, ἐπέστησα τὴν ἐμὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς διαυγείας ἀπὸ τοῦ ὁρεδὸν μοναδικῶς τοῦτου σταθμοῦ, ἐπὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν φαινομένων, ἅτινα ἔχει τις πρὸ αὐτοῦ ἐν τοσοῦτῃ εὐρείᾳ ἐκτάσει καὶ διὰ μέσου τοσοῦτου σημαντικοῦ πλάτους. Περὶ τούτων ἔσται ἡμῖν ὁ λόγος περιστάσεως δόσεως.

Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, ὡς ἐννεοῖται, δὲν ἐπαρτήθη εἰσὶν πολλὰ μένουσιν ἀκόμη πρὸς ἐκτέλεσιν, ἀνεξαρτήτως τῶν ἐσωτερικῶν διαρρυθμίσεων καὶ τὴν τοποθέτησιν τῶν ὀργάνων. Ἀλλ' αἱ μεζονες δυσχερεῖαι τοῦ ἔργου κατενικηθῶσιν: ἴδῃ δυνάμεθα νὰ ἀργασθῶμεν πεφύλαγμένοι, χωρὶς νὰ ἀνυψώμεν περὶ τῶν ἐκ χιόνος καταιγίδων: τὸ λοιπὸν συμπληρωθῇ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

Δι' ἐλπίδος ἔχω ὅτι ἡ παρατήρησις συντελεσθῇ ἐντός ὀλίγου νὰ προσαρμολῇ πρὸς ἐνδιατηρῶν κατὰλλεστότερον τοῦ ὑπ' ἐμοῦ παραδοθέντος αὐτῇ τοῦτο ἐξαρτηθῇ ἐκ τῶν περιστάσεων.

Ὅπως δὲ εἶπα, εἶμι λίαν εὐχαριστημένος ἐπεὶ ὁμοῦ μόνον ζωρῶς νὰ ἴδω τετελεσμένον τὸ ἡμέτερον ἔργον καὶ μετὰ μεζονος πόθου νὰ ἐγκαινίσω αὐτὸ διὰ παρατηρήσεων προσφιλεστάτων μοι. Εὐτυχῆς δὲ λογίζομαι ὅτι ἐγένετό μοι δυνατόν νὰ πραγματώσω τὸν πόθον μου τοῦτον παρὰ τὰς ἀντιταχθείσας δυσχερείας.

ΧΡΟΝΙΚΑ. Συνερίζοντες, δημοσιεύομεν τὸ μετεωρολογικὸν δελτίον τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου (ν. ἡμ.) τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς βορειοδυτικῆς Ἀφρικῆς ἔργον ὅδε:

Ακριβή θερμοκρασίαι.

Ημερ.	Ταπεινωτάτη.	Υψίστη.
Σεπτ. 1	—20, εν Pic du Midi. 40, εν mont Ventoux, Bodo καὶ Στοκχόλμ.	360, εν la Calle· 350, εν Laghounat· 320, εν Oran· 310, εν C. Béarn.
2	20, εν Pic du Midi. 40, εν Στοκχόλμ. 50, εν Αργεντιν.	340, εν San Fernando· 330, εν Cap Béarn· 310, εν Madrid.
3	10, εν Haparanda· 30, εν Pic du Midi. 40, εν mont Ventoux· καὶ εν Puy de Dôme.	360, εν Laghounat· 340, εν Cap Béarn· καὶ εν la Calle· 390, εν Laghounat· 350, εν Biarritz· καὶ εν la Calle.
4	30, εν mont Ventoux· 40, εν Haparanda· 50, εν Στοκχόλμ.	350, εν Laghounat· καὶ εν Aumale· 320, εν Bodo.
5	30, εν Bodo καὶ εν Αρ- γαγγέλιω· 40, εν Hapa- randa· 50, εν Pic du Midi.	440, εν la Calle· 380, εν Aumale· 370, εν Laghounat· 320, εν Cap Béarn.
6	10, εν Αργεντιν. 20, εν Hornosand· 40, εν Pic du Midi.	380, εν Laghounat· 310, εν Cotto, Gap καὶ εν Cap Béarn.
7	10, εν Haparanda· 40, εν Pic du Midi, εν Bo- do καὶ εν Αργεντιν.	340, εν C. Béarn καὶ εν la Calle· 330, εν Ma- drid καὶ εν Aumale.
8	10, εν Pic du Midi· 40, εν Bodo, εν Haparanda καὶ εν Puy de Dôme.	330, εν Αλγερίας· 310, εν C. Béarn, εν Melitza, Oran καὶ Παλέρμω.
9	10, εν Pic du Midi καὶ εν Hornosand· 20, εν Hapa- randa καὶ εν Stornoway.	330, εν Παλέρμω· 320, εν Cap Béarn· 310, εν Biarritz.
10	00, εν Haparanda· 20, εν Pic du Midi καὶ εν Bodo.	420, εν la Calle· 280, εν Ile d'Aix, εν Limoges καὶ εν Cap Béarn.
11	—10, εν Pic du Midi· 00, εν Bodo καὶ εν Haparanda· 20, εν Αργεντιν.	390, εν Laghounat· 370, εν la Calle· 330, εν Cap Béarn.
12	—30, εν Haparanda· —10, εν Pic du Midi· 20, εν Αργεντιν.	360, εν Aumale· 35, εν Παλέρμω· 320, εν Σφάζ· 310, εν Cap Béarn.
13	01, εν Haparanda· 10, εν Pic du Midi· 20, εν Αργεντιν.	420, εν la Calle· 410, εν Αλγερίας· 380, εν La- ghounat· 300, εν Gap.
14	20, εν Haparanda· 30, εν Bodo· 00, εν m. Ventoux· 70, εν Braslau.	400, εν Αλγερίας· 390, εν Touat καὶ εν Nomours· 340, εν Cap Béarn.
15	—20, εν Haparanda· 10, εν Pic du Midi· 20, εν Αργεντιν.	390, εν Touda· 320, εν C. Béarn· 310, εν Παλέρ- μω καὶ εν Σφάζ· 360, εν Aumale· 320, εν Παλέρμω· 300, εν Cap Béarn.
16	—10, εν Pic du Midi· 00, εν Bodo καὶ εν Haparanda· 20, εν Αργεντιν.	
17		

Ημερ.	Ταπεινωτάτη.	Υψίστη.
Σεπτ. 18	—30, εν Haparanda· —10, εν Pic du Midi· 10, εν Bodo καὶ εν Αργεντιν.	370, εν Laghounat· 350, εν Aumale· 320, εν Cap Béarn.
19	—40, εν Haparanda· 00, εν Pic du Midi· 10, εν Servance.	380, εν Laghounat· 370, εν Aumale· 310, εν Cap Béarn.
20	—10, εν Pic du Midi· 10, εν Bodo καὶ εν Haparanda· 10, εν Servance.	380, εν Σφάζ· 370, εν La- ghounat· 340, εν Meli- tz· 310, εν C. Béarn.
21	—10, εν Pic du Midi· 30, εν mont Ventoux· 40, εν Servance.	370, εν Laghounat· 320, εν Παλέρμω· 310, εν Cap Béarn.
22	—30, εν Pic du Midi· 10, εν Servance· 20, εν mont Ventoux.	380, εν Βρινδισίω· 360, Laghounat· 310, εν C. Béarn· 300, εν Touda.
23	—30, εν Pic du Midi· 00, εν Servance· 20, εν Bodo.	320, εν Melitza, Παλέρ- μω καὶ εν Oran· 300, εν Cap Béarn.
24	—10, εν Pic du Midi· 00, εν Servance· 10, εν Shields ή Siedlee (Πολωνία).	400, εν Παλέρμω· 360, εν Aumale· 310, εν Cap Béarn.
25	—20, εν Servance· —10, εν Pic du Midi· 00, εν Char- leville· 20, εν Nizet.	400, εν Παλέρμω· 380, εν Σφάζ· 360, εν Laghounat· 200, εν Cap Béarn.
26	—30, εν Pic du Midi· 10, εν Charleville, εν Puy de Dôme καὶ εν Haparanda.	390, εν Παλέρμω· 320, εν Melitza· 310, εν Σφάζ· 290, εν Cap Béarn.
27	—30, εν Pic du Midi καὶ εν Haparanda· —20, εν mont Ventoux· 10, εν Servance.	350, εν Laghounat· 300, εν C. Béarn· 290, εν Σφάζ καὶ εν Melitza.
28	—10, εν Haparanda· 00, εν Hornosand.	310, εν Cap Béarn καὶ εν Laghounat· 280, εν Σφάζ καὶ εν Aumale.
29	—20, εν Haparanda· —10, εν Pic du Midi καὶ εν Hornosand· 00, εν Hol- singfors (Φινλανδία).	350, εν Laghounat· 340, εν Σφάζ· 320, εν Cap Béarn· 290, εν Παλέρμω.
30	—10, εν Pic du Midi καὶ εν Hornosand· 00, εν Hapa- randa· 10, εν Bodo.	350, εν Laghounat· 320, εν Αλγερίας· 300, εν Cap Béarn· 290, εν Oran.

Η ύψιστη άρα εν τούτοις μετεωρολογικώς σταθμίζε τις Πόρ-
της καὶ τις βορειοδυτικῆς Αφρικῆς σημειωθεῖσα θερμοκρασία
(44°, [1]) παρατηρήθη εν la Calle τῆν 6, ἡ δὲ μετ' αὐτῆν (42°)
εν τῇ αὐτῇ πόλει τῆν 11 καὶ 13· ἡ δὲ ταπεινωτάτη (—4°) εν
Haparanda τῆν 19 λήξαντος μηνός.

ΗΛ. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.

Αιθέρωσις.

Εν τῷ προηγούμενῳ άρθρ. τῆς Εβδομαδιαίας Επει-
θεωρήσεως, εν σελ. 975, στήλ 2α, στ. 5θ, σημειώθη κατὰ
παραδρομὴν

ὁ δρογόνου τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος.
ἀντὶ . . . ὁ δρογόνου καὶ ἀνθρακικοῦ ὀξέος.

Η. Γ. Β.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐκείνο, ὡς περ πύχθυον, ἀναλογιζόμενοι τὰ ὀλέ-
θρια ἐπακόλουθα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν χρεωκοπικῶν
σχεδίων, ἅτινα ὡς μόνον καταφυγὴν ἀπεδέξαντο ἐπὶ
τέλους πάντα σχεδὸν τὰ εν Βελλὰδι νόμματα πρὸς
ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ἐνεστώσης οικονομικοπολιτι-
κῆς καχεξίας, ἡ ἐξέυρεσις διηλαθὴ τρόπου διακανο-
νίσεως τοῦ οικονομικοῦ ζητήματος ἀνευ ἀκρωτηρια-
σμοῦ τῶν πρὸς τοὺς πιστωτὰς αὐτοῦ υποχρεώσεων
τοῦ κράτους, ἀγαθὴ τυχὴ δὲν φαίνεται ἀδύνατον. —
Τῷ κ. Σωτηροπούλου κυβερνήσει, ἐπιμελῶς πρὸς
τοιοῦτον σκοπὸν ἐργαζομένη — διότι ὑπερβολικὰ
ἐδείχθησαν τὰ ἐκ τινος ἄρθρου τῆς Εἰρημίας οὐ
συναχθέντα συμπεράσματα περὶ ἐγκυκλοπείρας καὶ
ὑπὸ τοῦ κ. Σωτηροπούλου τῆς σημαίας τῆς ἐπαρ-
κειας — προσήλθεν ἐπικουρὸς διαπραγμ. ἀγγλὸς οἰ-
κονομολόγος, ὁ κ. Οὐρσάιν, ὅστις, κυρίως μὲν τοὺς
γὰλλους κεφαλαιοῦχους ἐκπροσώπων, κατὰ δεύτερον
δὲ λόγον καὶ τὰς ἀγορὰς Λονδίνου καὶ Βερολίνου,
ὑπέβαλεν αὐτῷ προτάσεις σπουδαιοτάτας, δι' ἃς
ἀκραιῶν τηρουμένων τῶν υποχρεώσεων τοῦ κράτους
πρὸς τοὺς πιστωτὰς αὐτοῦ, μὴδάρως δὲ μίστε τῶν
τόκων μίστε τοῦ κεφαλαίου ἐλαττωμένων, μόνον δὲ
διὰ τῆς διεξαγωγῆς τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου
χρέους εἰς νόμισμα τοῦ κράτους, ταυτέστιν εἰς χαρ-
τόνομισμα, διὰ τῆς διαρρυθμίσεως τῆς Ἑθνικῆς Τρα-
πέζης ἐπὶ ἀσφαλεστέρων βάσεων, εἰς τὰ κεφάλαια
αὐτῆς προστιθεμένων ἔξωθεν τριάκοντα ἑκατομ-
μυρίων εἰς χρυσόν, ὅπερ θὰ ἐξελπίον τὴν θέσιν τοῦ
συναλλάγματος εἰς τοσοῦτον, ὥστε νὰ καθίστατο τὸ
χαρτόνομισμα ἱκανὸν νὰ διεξάγῃ ἀξιοπρεπῶς τὴν
ὑπηρεσίαν τοῦ δημοσίου χρέους, διὰ τῆς ἀποσβέσεως
τῶν κυμαινόμενων χρεῶν καὶ διὰ τῆς βαρύνουσας ἀρδεύσεως
τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, γινόμενης οὐχὶ διὰ
νέου δανείου, ὡς θεσπίζεται ἐν τῷ νέῳ οικονομικῷ προ-
γράμματι τοῦ κ. Τρικούπη, ἀλλὰ διὰ τῶν δημοσίων
πλεονασμάτων τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀπαλλασσόμενου
τῶν ἀπὸ τῶν δημοσίων ἔργων δαπανῶν, ἀνατιθεμένων
τούτων εἰς ἐταίριαν ἐπὶ κινδύνῳ αὐτῶν ἀποκλειστι-
κῶν, θὰ κατορθοῦτο ἡ ἐπὶ πραγματικῶς ὄρειον
προϋπολογισμοῦ διακανόνισις τῶν οικονομικῶν τῆς
χώρας καὶ ἡ ἀσφαλὴς παγίωσις τῆς πίστωσης αὐτῆς·
καὶ ταῦτα ἀνευ ξενικοῦ ἐλέγχου, μόνος δὲ τῆς Ἑθνι-
κῆς Τραπέζης ἀναγορευομένης εἰς τὴν ἐποπτείαν
τῆς ἀνελλιπούς λειτουργίας τοῦ νέου συστήματος. —
Τὸ σχέδιον τοῦτο, οὔτε τὰ δικαιώματα τῶν πιστω-
τῶν οὔτε τὴν οικονομικὴν ὑπόληψιν τῆς χώρας προσ-
βάλλον, μελετᾶται μετὰ πείρας τῆς ἀπαιτουμένης
σοφιστικῆς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως· διὰ τὰ προσόντα
δὲ αὐτοῦ ταῦτα ἐξασφαλίζον αὐτῷ καὶ τὴν βασιλι-
κὴν ἐπιδοκιμασίαν, μὴ ἀποδοκιμαζόμενον δὲ καὶ
ὑπὸ τοῦ κ. Τρικούπη, ὅστις, ἱκανῶς ἐκτιμήσας τὰ
ὑαθὰ ἀποτελέσματα, ἅτινα πρὸς ἄρσιν τῶν ἐπὶ τῆς
δυναλλογῆς δυσχερείων θὰ παρήγεν ἡ μνησθεῖσα
ἐνίσχυσις τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης, μόνον πρόσκομμα
εἰς τὴν πραγμάτωσιν αὐτοῦ εὐρίσκει τὸ ὑπὸ τῆς κυ-
βερνήσεως Σωτηροπούλου διωμολογημένον δάνειον,
εἶνε ἀναμφιδόπως ἀξιόν, ὅπως τυχὴ τῆς ὑποστηρί-
ξεως τῆς Βουλῆς, ἵτις, μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐπ' ἀνά-

λαμβάνουσα τὰς ἐργασίας αὐτῆς, προκίται νὰ κρίνῃ
τὴν τυχὴν αὐτοῦ, ἢ, ὡς ἐλπίζομεν, ἡ κυβερνήσεως
καταλήξῃ εἰς ὀριστικὴν συνεννόησιν μετὰ τοῦ κ.
Οὐρσάιν. — Ἄλλ' ἤδη προκύπτει τὸ ζήτημα· ἡ
Βουλὴ θὰ βοηθῇ τῇ κυβερνῆσει εἰς τὴν νομοθετι-
κὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου; Νομίζομεν ὅτι, ἂν μὴ ἐ-
πράττε τοῦτο, οὐδ' ἀπηνεῖτο τὴν εἰδικὴν ἀποστολὴν
αὐτῆς, ἵτις εἶνε ἡ ἀνευ προσβολῆς τῶν δικαιωμά-
των τῶν πιστωτῶν τοῦ κράτους καὶ διατηρουμένης
ἀκεραιότητος τῆς τιμῆς τῆς χώρας ἀνόρθωσις τῶν οἰ-
κονομικῶν αὐτῆς. Εἶνε ἀλὼθές ὅτι ἡ κυβερνή-
σις, παρ' ἣ εἶχον συγκεντρωθῇ πᾶσαι αἱ ἐλπίδες
τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου τούτου, ἀποκατεργήσατο
παρὰ προσδοκίαν, κατέλιπεν αὐτὸ ἀτελές, δυσχερε-
στέραν μάλιστα καταστάσασα τὴν ἐξακολουθήσιν
αὐτοῦ διὰ τὴν δεινότητα, ἣν ἐπὶνεγκον ἐπὶ τῆς κα-
ταστάσεως τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀκαίρου λειστο-
σίας αὐτῆς· ἀλλ' ἂν νῦν ὑπάρχει κυβερνήσεως νλο-
θετήσασα τὸ ὑπὸ τῆς προκατόχου ἐγκυκλοπείρας
πρόγραμμα τῆς διακανονίσεως τῶν οικονομικῶν τοῦ
κράτους ἀνευ ἀκρωτηριασμοῦ τινος τῶν πρὸς τοὺς
πιστωτὰς υποχρεώσεων αὐτοῦ, ἡ δὲ κυβερνήσις αὐτῇ
παρουσιάζει, οὐκ ἐνὶ ὑποσχέσει κεναίς, ἀλλὰ σφύρα-
σιν ἀσφαλὲς ἐπαγγελιομένην τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ
τέως ἀποτυχόντος ἔργου, ἡ πλειονοψηφία τῆς Βου-
λῆς, ἡ ὑπὲρ τοῦτου ἀκριβῶς τοῦ ἔργου συγκροτηθεῖ-
σα ὑπὸ τῶν ἐκλογέων, ὀφείλει τὴν δύναμιν αὐτῆς
νὰ ἐναρκήσῃ ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ. — Ἄλλ' ἂν
καὶ πάλιν, παρὰ τὸ ἐσχάτως κριθῆναι τῆς ὕρας, ὁ
κομματικὸς ἀνταγωνισμὸς καὶ τὰ πολιτικὰ πάθη καὶ
δυσμύοντα τῶν κομμάτων ἀποτελέσασιν πρόσκομμα
εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῆς εὐκαιρίας, τῇ βασιλείᾳ,
ἢ πρὸ πάντων ἔχει ἀνατεθειμένης τὰς ἐλπίδας αὐ-
τοῦ ὁ ἐλληνικὸς λαὸς καὶ ἡς κατὰ τὰς τελευταίας
ἐξ Ἀθηνῶν εἰδησεις τὴν δραστηριωτέραν πρὸς σω-
τηρίαν τοῦ τόπου ἐνέργειαν προτίθεται νὰ αἰτησῇ-
ται, ἵτις δὲ πάντως διὰ τοῦ ἐναρκτηρίου τοῦ κοι-
νοβουλίου λόγου θὰ συστήσῃ σοφῶς καὶ συντό-
μως τοῖς ἀντιπροσώποις τοῦ ἔθνους τὴν συνειστά-
σιν πολιτικὴν, ἐπιβάλλεται τὸ καθήκον νὰ ἐξουδε-
τερώσῃ τὰ κωλύματα ταῦτα, παροχρήσῃ διαλύουσα
τὴν Βουλὴν, καταλλήλως ἐκδηλωσά τὴν γνώμην
αὐτῆς περὶ τῆς κυβερνήσεως, ἣν νομίζει ἀρμοδιωτά-
την εἰς ἀπόσπασιν τῆς χώρας ἀπὸ τοῦ βαρύθεου,
πρὸς ὃ ἤρεται, καὶ τὴν ὅποιαν οἱ ἐκλογεῖς θὰ πε-
ριέβαλλον διὰ τῆς ἀπὸ τῆς ψήφου αὐτῶν ἀπορροῦ-
σης ἀναγκαίας δυνάμεως, καὶ ταχίστην ὀρίζουσα
τὴν συγκρότησιν καὶ σύγκλησιν τοῦ νέου κοινο-
βουλίου.

Ἄν τὰ ὑπὸ τῆς Εἰρημίας τῆς Εἰρημίας οὐ
δημοσιεύοντα περὶ συνεντεύξεως ἀντιπροσώπου αὐ-
τῆς μετὰ τοῦ βουλευτοῦ προϋπουργοῦ ἔχωνται ἀλη-
θεῖα, ἢ, αἱ τῷ κ. Σταμπούλῳ ἀποδιδόμεναι δηλώ-
σεις, σχετικῶς πρὸς τὰ μετ' ἐπιτάσεως αὐδῆς κατ' αὐ-
τὰς ἐκδηλωθέντα περὶ δυσχερείας τοῦ πρίγκιπος
Φερδινάνδου κατὰ τοῦ προϋπουργοῦ αὐτοῦ ἀντα-
ποκρίνοντα πιστῶς πρὸς ὅσα οὗτος εἶπε τῷ συνεν-
τυχόντι αὐτῷ, νομίζομεν ὅτι παρὰ πάσας τὰς ἐκ Σο-
φίας τηλεγραφηθείσας περὶ τῆς δυσχερείας ταύτης
ἡμετεροῦς διαψεύσεις, καὶ παρὰ πᾶσαν δὲ τὴν
ἐν αὐταῖς τὰς δηλώσεσιν ἐκδηλωμένην τάσιν πρὸς

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 9 Ὀκτωβρίου.

Ἡ ἀδράνεια τῶν εὐρωπαϊκῶν χρηματιστηρίων, ἥς τὰς αἰτίας ἐξηγήσαμεν ἐν τῇ τοῦ παρελθόντος σαββάτου οἰκονομικῇ ἡμῶν ἐπιθεωρήσει, ἐξηκολούθησε καὶ τὴν ἑβδομάδα ταύτην, μετὰ τινος μάλιστα χαλαρώσεως τῶν τιμῶν, διότι καὶ αὐτὸ τὸ ἀγγλικὸν πάγιον ὑπετιμήθη ἐν τῇ μεταξὺ τούτῳ κατὰ 25 ἑκατοστά. Ἐπίσης καὶ ἡ γαλλικὴ ράντ μετὰ τινος μικρᾶς διακυμάνσεως ὑπέκυψεν εἰς τὴν γενικὴν χαλάρωσιν. Τὸ δὲ μάλιστα ταραττον τὸν οἰκονομικὸν κόσμον καὶ ἀνυσσοῦν τὰ εὐρωπαϊκὰ χρηματιστήρια εἶναι ἡ οἰκονομικὴ θέσις τῆς Ἰταλίας, ἡ ὁποία μεθ' ἑλᾶς τὰς γινομένης προσπαθείας δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἀμηχανίας, ἐν ᾗ διατελεῖ πρὸ πολλοῦ. Ἵνα δυνηθῇ νὰ καλύψῃ τὸ ἔλλειμμα καὶ ἤερῃ ἰσοζύγιον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν αὐτῆς, ἔχει ἀνάγκην 125—150 ἑκατομμυρίων, τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ἐκλήρῃ δι' οἰκονομίων, διότι πρὸ τριῶν ἡδὴ ἐτῶν ἡλάνττωσε τὰς τακτικὰς στρατιωτικὰς δαπάνας ἀπὸ 555 εἰς 351, καὶ τὰς τῶν δημοσίων ἔργων ἀπὸ 353 εἰς 105 ἑκατομμύρια. Μειζὼν τῶν δανείων περικουπὴ ἔστιν ἀδύνατος, ἡ δὲ αὐξήσις τῶν φόρων θεωρεῖται λίαν δυσχερὴς. Καὶ ὅμως εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ νὰ παγιωθῇ τὸ κυμαινόμενον χρέος, τὸ ὁποῖον καὶ μετὰ τὸ ὑπὸ τῶν γερμανικῶν Τραπεζῶν γινόμενον δάνειον ἐκ 10,000,000 πάλιν ἀνέρχεται εἰς 650 ἑκατομ. Ἐν τούτοις τὸ ἐξάμηνον τοκομερίδιον ἔρχεται μετὰ δύο μῆνας, καὶ μὲν ὅλον ὅτι ἐδημοσιεύθη ἐπισήμως ὅτι εἶναι ἐξηκολούθησιν, διατηροῦνται οὐδὲν ἥττον ἀμφιβολίαι τινὲς, καθόσον δὲν φαίνεται πόθεν εἶναι δυνατόν νὰ προμηθευθῇ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν ἡ ἰταλικὴ κυβερνήσις, ἀν μὴ διὰ συναλλάγματος, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦδε παρουσιάζει ζημίον 13 τοῖς 0/0. Ἐὰν εἰς ταῦτα προσθέσωμεν τὴν εἰς τὰ ἰταλικά χρεώγραφα συστηματικὴν ἀντίπραξιν τοῦ χρηματιστηρίου τῶν Παρισίων, θέλωμεν πεισθῆναι ὅτι βελτιώσις πραγματικὴ δὲν εἶναι πιθανή καὶ ὅτι ἡ ἐξακολουθοῦσα ὑποτίμησις ἐνὸς τῶν σπουδαιότερων χρεωγράφων τῆς Εὐρώπης δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἐμπροσθῇ καὶ πάντα τὰ λοιπὰ χρεώγραφα, διότι, δειομένου οἴκου τινός, οἱ γείτονες δὲν δύναται νὰ ὦσιν ἀσφαλῆς καὶ ἥσυχοι.

Ἐντυχὼς τὰ τουρκικά χρεώγραφα, ἐπὶ ἀσφαλεστάτων στήριζόμενα βάσεων, διαμένουσιν ἀκλόνητα καὶ ἐξακολουθοῦσι διατηροῦνται τὰς παρούσας αὐτῶν τιμὰς ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς χαλαρώσεως καὶ καχεξίας. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐκ διαλειμμάτων γίνονται πρὸς τῶν διαδωτῶν τοῦ ἐκπαισμοῦ ὡς ὁπικραι πρὸς ὑποτίμησιν τῶν ὀθωμανικῶν χρεωγράφων, ἀλλὰ ταῦτα ἀναχαιτίζουσιν αἱ διὰ μετρητῶν ἀγοραί. Τὴν περὶ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς ἐνεκα τούτων προτιμήσεως τῶν τουρκικῶν χρεωγράφων παρὰ τῶν κεφαλαιούχων τῆς Εὐρώπης γνῶμην πρὸ πολλοῦ καὶ μετ' ἐπιμονῆς ἐξακολουθοῦμεν ὑποστηρίζοντες, εὐτυχῶς δὲ τὰ πράγματα καὶ ἡ κοινὴ μαρτυρία ἐπεκύρωσαν πάντοτε τὸ ὀρθὸν τῆς ἐπιμετέρας γνώμης, πρὸς μείζονα ὑποστήριξιν τῆς ὁποίας προσθέτομεν βῆας προσφάτους ἀλληλογραφίας τῶν σπουδαιότερων οἰκονομολογικῶν ἐφημερί-

δων. «Ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς καχεξίας, γράφουσιν ἐκ Παρισίων, τὰ τουρκικά καὶ αἰγυπτιακά χρεώγραφα μόνον διατηρήθησαν καὶ διατηροῦνται ἐξαιρετικῶς, διότι αἱ παρὰ τοῦ συμβουλίου τῆς διεσπύσεως τοῦ Δημοσίου ὀθωμανικοῦ χρέους εἰσπράξεις, ὡς καὶ αἱ τοῦ ταμεῖου τοῦ Δημοσίου χρέους τῆς Αἰγύπτου, ἐξακολουθοῦσιν οὔσαι εὐχάριστοι».

«Σπουδαῖαι ἀγοραί, γράφουσιν ἐκ Λονδίνου, γίνονται ἐπὶ τῶν τουρκικῶν χρεωγράφων ὡς καὶ τῶν αἰγυπτιακῶν. Περιττὸν θεωροῦμεν νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν τὸν ἐπαινον τῶν χρεωγράφων τούτων, διότι εἰσὶν ἀρκούντως γνωστά. Ταῦτα κατατάσσονται μετὰ τῶν ἀσφαλεστάτων χρεωγράφων, τὰ ὁποῖα παρέχουσι καταφύγιον εἰς τὰ κεφάλαια ἐν καιροῖς οἰκονομικῶν ταραχῶν, ἐν οἷς ἡ ἐκλογὴ σπὺς τοποθέτησιν κεφαλαίων καθίσταται καὶ ὑπερβολὴν δυσχερὴς».

«Τὰ τουρκικά χρεώγραφα, γράφουσιν ἐκ Βρυξελλῶν, διατηροῦνται σταθερά, πολυάριθμοι δὲ εἰσὶν οἱ διὰ μετρητῶν ἀγορασταὶ αὐτῶν. Πολλὰ ἀγοραὶ τῶν δειρῶν Β καὶ Δ τοῦ Γενικοῦ χρέους ἐγένοντο κατ' αὐτὰς ἐν Λονδίνῳ». Ἐπίσης γράφουσι καὶ ἐξ Ἀμβέρσης: «Πολλὴ γίνεται ζήτησις τουρκικῶν χρεωγράφων, κατὰ δὲ τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἐζητήθη πρὸ πάντων ἡ δειρὰ Β, ἐν μέρει δὲ καὶ ἡ Γ καὶ λοιπὰ». Ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο, ἡ ἀσφάλεια δηλονότι καὶ σταθερότης τῶν ὀθωμαν. χρεωγράφων συντελεῖ εἰς τὴν παρούσαν ἀπραξίαν, διότι ἀνευ τούτου ἐπρεπε συνέπεια τῆς γενικῆς καταστάσεως νὰ ἐπέλθῃ ὑποτίμησις, ἥτις ἐμελλε νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κίνησιν καὶ τὴν ἐλαστικότητα τῆς ἀγορᾶς. Ὑπάρχουσι δὲ πολλοὶ οἱ φηροῦντες ὅτι ἀνευ τοιαύτης τινὸς ὑποτιμήσεως ἡ ἀπραξία θὰ ἐξακολουθῆσιν ἐξ ἀνάγκης, διότι ὁ περαιτέρω ὕψωμός κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις δὲν παρέχει στάδιον εἰς τὴν κερδοσκοπίαν τῶν χρηματιστηρίων.

Ἡ ἀνατίμησις τῶν ὁμολογιῶν τῶν Σιδηροδρόμων Ρωμυλίας δὲν ἐξηκολούθησεν, ὡς ἡλπίζετο, τούναντιον δὲ ἐπῆλθε καὶ εἰς τοὺτους σχετικὴ χαλάρωσις οὐ μόνον ἐνεκα τῆς γενικῆς καταστάσεως, ἀλλὰ καὶ διότι τὰρὰ πᾶσαν προσδοκίαν τὸ ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον τῆς Ρώμης δὲν φαίνεται διατεθειμένον νὰ παραδεχθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τοῦ Δημοσίου χρέους παραδεκτὸν γινόμενον σχέδιον τῆς ἐξοφλήσεως τῶν κληρουμένων ὁμολογιῶν, ἡ δὲ βραδύτης αὕτη πολλὰς γεννᾷ δυσχερείας καὶ ἕρπει εἰς μέσον νέα σχέδια καὶ νέας προτάσεις. Ὅπως δὲ ποτε ἡ αὐτοκρατορικὴ κυβερνήσις ἀπαιτεῖ νὰ δοθῇ ὁσον τάχιστα λύσις τις εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο.

Τὰ ἑλληνικά χρεώγραφα μένουσι στάσιμα εἰς τὰς γνωστὰς τιμὰς, παραλογισμὸς δὲ θεωρεῖται ἡ περαιτέρω ὑποτίμησις αὐτῶν, διότι οἰσδῆποτε συμβιβασμός εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ συντελέσῃ εἰς βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως. Ἡ περὶ τῆς αὐτῆς ἀπὸ τῶν νῦν ἐπικρατοῦσα καὶ ἐν Ἀθήναις, ἐκ τούτου δὲ ἐπῆλθε σχετικὴ τις βελτιώσις τοῦ συναλλάγματος καὶ διατήρησις τῶν τιμῶν διαφόρων ἀξιών. Καὶ ἐν ταῦθα δ' αἱ ἐπὶ τῶν Λαυρίων καὶ τῶν λαχειοφόρων ὁμολογιῶν ἀναγκαστικαὶ πωλῆσεις ἐπαυσάν, ἐξ οὗ μικρὰ ἐπῆλθε βελτιώσις πρὸς τὰντων εἰς τὰς λαχειοφόρους, τιμωμένας περὶ τὰ 334. Ν. Φωτιάδης.

Ὁ διευθυνὸς ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Κωνσταντινουπόλεως-Πίραις Τυποθεματεῖον ΝΕΟΛΟΓΟΥ